

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Siedlcach**

**INFORMACJA O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU
W 2023 ROKU**

**SIEDLCE
MAJ 2024 ROK**

Spis treści

1. Spis treści.....	2
2. Dane demograficzne.....	3
3. Dane liczbowe z kontroli, decyzji i mandatów i inne.....	4
4. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Epidemiologii.....	5
4.1 Bezpieczeństwo sanitarne świadczonych usług medycznych.....	5
4.2 Sytuacja w zakresie wybranych chorób zakaźnych i zakażeń	10
4.2.1 Zestawienie zbiorcze zachorowań i zapadalności na wybrane choroby zakaźne na terenie powiatu w latach 2019-2023.....	25
4.3 Analiza wykonawstwa szczepień ochronnych	26
5. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Bezpieczeństwa Żywności.....	36
6. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Komunalnej.....	41
7. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Pracy.....	48
8. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo-wychowawczych	55
9. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.....	58
10. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	60

Dane demograficzne

Terytorialny zakres działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach obejmuje teren 1 635 km² zamieszkałych przez 159 224 osoby, w tym:

- powiat grodzki tj. miasto Siedlce o powierzchni 32 km² zamieszkałe przez 77 872 mieszkańców (wg danych GUS),
- powiat ziemski siedlecki obejmujący 13 gmin (Domanice, Kotuń, Korczew, Mordy, Mokobody, Przesmyki, Paprotnia, Siedlce, Skórzec, Suchożebry, Wiśniew, Wodynie, Zbuczyn) o powierzchni 1 603 km² zamieszkały przez 81 352 mieszkańców (wg danych GUS).

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach w 2023 roku na terenie powiatu siedleckiego (ziemskiego) przeprowadzili ogółem 373 kontrole stanu sanitarnego obiektów, wystawili 175 decyzji, nałożyli 31 mandatów karnych na kwotę 5 600,- zł oraz 1 grzywnę na 1 000,- zł.

Dane z powiatu siedleckiego za 2023 r. (ziemskiego)

Komórka organizacyjna	Liczba nadzorowanych obiektów	Liczba kontroli	Liczba pobranych próbek*, wykonanych badań**	Liczba decyzji		Liczba nałożonych mandatów	Liczba nałożonych grzywien
				wydanych	w tym unieruchomienia	kwota	kwota
Sekcja Epidemiologii	61	22	x 3 209	2	0	0	0
						0	0
Sekcja Higieny Żywności i Żywienia	1 556	267	651 1 581	124	1	31	0
						5 600,-	0
Sekcja Higieny Komunalnej	123	6	145 385	38	0	0	0
						0	0
Sekcja Higieny Pracy	214	42	12 30	10	0	0	1
						0	1 000,-
Stanowisko pracy Higieny Dzieci i Młodzieży	71	36	x x	1	0	0	0
						0	0
Razem	2 025	373	808 5 205	175	1	31	1
						5 600,-	1 000,-

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2023 rok z zakresu Epidemiologii: świadczonych usług medycznych, ocena sytuacji epidemiologicznej oraz wykonawstwo szczepień ochronnych

Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach realizuje bieżący nadzór sanitarny w obiektach podmiotów leczniczych obejmujący ocenę warunków higieniczno-sanitarnych jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia medyczne; prowadzenia działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych; utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości.

Sekcja Epidemiologii w zakresie nadzoru higieny lecznictwa na terenie powiatu ziemskiego w 2023 r. sprawowała nadzór nad **61 placówkami** działającymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, w następujących w kategoriach:

- zakłady opiekuńczo-lecznicze nie będące w strukturach szpitali – 1
- inne obiekty całodobowego pobytu: Domy Pomocy Społecznej – 3
- podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (nie będące przedsiębiorcami) - 6
- przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria będące przedsiębiorcami – 30
- pogotowia ratunkowe i zespoły wyjazdowe – 4
- zakłady, gabinety rehabilitacji leczniczej – 2
- zakłady lecznicze długoterminowej opieki pielęgniarstwa (realizowanej w domu pacjenta) – 3
- gabinety indywidualnej praktyki lekarskiej i lekarskiej dentystycznej - 12, w tym 9 gabinetów stomatologicznych i 3 ogólnolekarskie (niezabiegowe).

Na przełomie 2023 r. w kategorii przychodni będących przedsiębiorstwami zlikwidowano 3 przychodnie stomatologiczne, natomiast zarejestrowano 2 nowe przychodnie stomatologiczne i 1 ambulatorium w ramach opieki dziennej dla seniorów oraz zlikwidowano 3 gabinety stomatologiczne, a zarejestrowano 1 nowy gabinet stomatologiczny.

W 2023 r. przeprowadzono łącznie **11 kontroli** w **10 obiektach o różnej kategorii**, co stanowi 16,4 % wszystkich obiektów na terenie powiatu ziemskiego, będących pod nadzorem w obszarze higieny lecznictwa.

Kontrole przeprowadzono w następujących obiektach podmiotów leczniczych, w następujących kategoriach:

- 2 kontrole w zakładzie opiekuńczo-leczniczym nie będącym w strukturze szpitala – 1 kontrola związana z oceną sanitarną w nowo wybudowanej części budynku przeznaczonego na rozszerzenie dotychczasowej działalności; 1 kontrola sprawdzająca, potwierdzająca wykonanie obowiązku wynikającego z decyzji nakazowej wydanej w 2022 r. w zakresie poprawy funkcjonalności pokoi pobytu pacjentów,

- 4 kontrole w zakładach leczniczych ambulatoryjnych podległych SP ZOZ w Siedlcach, w tym 2 prowadzących dodatkowo poradnie stomatologiczne,
- 4 kontrole w przychodniach, ośrodkach, będących przedsiębiorcami, w tym 3 o profilu stomatologicznym,
- 1 kontrolę w gabinecie indywidualnej praktyki lekarskiej dentystycznej.

Kontrole prowadzono w zakresie oceny warunków sanitarno-higienicznych oraz realizacji działań w obszarze zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, w celu zapewnienia bezpieczeństwa epidemiologicznego pacjentów i personelu podczas udzielania świadczeń zdrowotnych, w szczególności w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkiej.

W 2023 r., na podstawie przeprowadzonych kontroli, 1 kontrolę uznano za negatywną, wskutek czego wystosowano **1 decyzję opłaty** za przeprowadzone czynności kontrolne oraz **1 decyzję merytoryczną** (nakazową) dot. nałożenia obowiązku usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Decyzja dotyczyła niezgodności warunków przestrzenno-funkcjonalnych sterylizatorni i dokumentowania działań z obszaru zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym w odniesieniu do wymogów zawartych w obowiązujących przepisach prawnych w nowo uruchomionej przychodni o profilu stomatologicznym.

Wszystkie obowiązki wynikające z decyzji zostały wykonane we wskazanych terminach w 2023 r., co zostało potwierdzone podczas przeprowadzonej kontroli sprawdzającej.

W trakcie pozostałych prowadzonych kontroli w obiektach stwierdzano drobne uchybienia natury bieżącej, dotyczące potrzeby aktualizacji procedur z obszaru działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawnych oraz standardów, wytycznych i rekomendacji zgodnych z zasadami aktualnej wiedzy medycznej.

W przypadku kontroli w 4 obiektach podstawowej opieki zdrowotnej będących w strukturach 1 podmiotu leczniczego, uwagi dotyczyły poprawy stanu sanitarno-technicznego powierzchni ścian i sufitów oraz części wyposażenia. Na powyższe zastrzeżenia przedstawiciel podmiotu leczniczego złożył pisemną deklarację o przeprowadzeniu remontu oraz wymiany lub naprawy uszkodzonych powierzchni mebli w ramach pozyskiwania na ten cel środków finansowych.

Podczas prowadzonych kontroli sprawdzano również wykonanie zaleceń wydanych podczas poprzednich kontroli, w wyniku których stwierdzano ich realizację.

Najważniejsze zagadnienia podlegające nadzorowi:

1. Przestrzeganie prawidłowości dekontaminacji narzędzi wielorazowego użycia

Podmioty lecznicze udzielające świadczeń zdrowotnych w zakresie stomatologii z użyciem narzędzi wielorazowego użycia posiadają na wyposażeniu urządzenia do sterylizacji parą wodną w nadciśnieniu (autoklawy). Łącznie w placówkach na terenie powiatu siedleckiego

użytkowanych jest **21 autoklawów** (5 w gabinetach stomatologicznych oraz 16 w zakładach leczniczych udzielających świadczeń w zakresie stomatologii).

Większość autoklawów posiada rejestry i zapisy parametrów fizycznych procesów sterylizacji w formie wydruków papierowych lub w systemie elektronicznym.

Wykorzystywane urządzenia sterylizujące poddawane są okresowym przeglądom technicznym minimum raz w roku, użytkownicy prowadzą okresowe kontrole procesów sterylizacji z użyciem wskaźników biologicznych i kontrolę każdego cyklu wskaźnikami chemicznymi typu V lub VI, które reagują na wszystkie zmienne parametrów fizycznych procesu.

4 skontrolowane w 2023 r. placówki stomatologiczne posiadają własne inkubatory wskaźników biologicznych do samodzielnych badań prawidłowości procesów sterylizacji, co wpływa korzystnie na poprawę bezpieczeństwa udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom.

W 2023 r. podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na wdrożenie w placówkach, wykonujących reprocesowanie narzędzi wielorazowego użycia, obowiązujących rekomendacji pt. *"Ogólne Wytyczne dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia"* wydanych w X-2017 r. Wytyczne zawierają wymagania m.in. w zakresie:

- prowadzenia dokumentacji procesów dekontaminacji na każdym etapie ich dekontaminacji, tj. mycia, dezynfekcji, sterylizacji,
- częstotliwości kontroli procesów sterylizacji z zastosowaniem określonych wskaźników biologicznych i chemicznych (testy Bowie Dicka, wskaźniki chemiczne typu V lub VI),
- prowadzenia udokumentowanego nadzoru technicznego nad wykorzystywanymi urządzeniami w całym procesie dekontaminacji,
- szkolenia i kwalifikacji personelu zajmującego się reprocesowaniem narzędzi wielorazowych.

Uwagi stwierdzane podczas kontroli dotyczyły wdrożenia obowiązujących wytycznych z 2017 r., m.in. w zakresie:

- zwiększenia częstotliwości kontroli biologicznej cykli sterylizacji:
 - w procesach sterylizacji, bez automatycznej rejestracji parametrów krytycznych, kontrolę biologiczną należy przeprowadzać w każdym cyklu,
 - w przypadku zapewnienia kontroli i rejestracji parametrów sterylizacji w autoklawie - nie rzadziej niż 1x w tygodniu,
- prowadzenia dokumentacji sterylizacji z uwzględnieniem wpisu wyniku zastosowanych wskaźników kontroli, bez konieczności wklejania użytych wskaźników kontroli procesów – w czasie długotrwałej archiwizacji dokumentów mogą się odbarwić i nie będą wyznacznikiem pozytywnej oceny procesu,
- uzupełnienia wymaganych kwalifikacji personelu zajmującego się sterylizacją narzędzi,
- doprecyzowania i wdrożenia opracowanych procedur zgodnie z wytycznymi.

Nadzór na przestrzeganiem prawidłowych zasad reprocesowania, w tym sterylizacji stanowi kluczowy element kontroli sanitarnej, ponieważ nieprawidłowości w tym zakresie mogą skutkować wysokim ryzykiem wystąpienia zakażenia podczas udzielania świadczeń zdrowotnych z naruszeniem ciągłości tkanki przy użyciu narzędzi wielorazowych.

W 2023 r. w nadzorowanych placówkach z terenu powiatu nie wystąpiło zdarzenie nieskutecznie przeprowadzonej sterylizacji, stwierdzonej na podstawie pozytywnego wyniku wzrostu drobnoustrojów testowych z testu biologicznego skuteczności sterylizacji.

2. Przestrzeganie zasad przeprowadzania dezynfekcji chemicznej.

W objętych kontrolą 6 placówkach udzielających świadczeń w zakresie stomatologii, dezynfekcję narzędzi medycznych wielorazowego użycia przeprowadzano metodą manualną (poprzez zanurzenie w roztworze dezynfekcyjnym) oraz w 4 placówkach metodą mechaniczną z zastosowaniem myjek ultradźwiękowych jako dodatkowy etap mycia i dezynfekcji narzędzi.

We wszystkich placówkach do powierzchni dotykowych i zanieczyszczonych materiałem biologicznym oraz wyrobów medycznych wielorazowych, stosowano profesjonalne preparaty dezynfekcyjne przeznaczone do poszczególnych wyrobów i obszarów medycznych.

Wyroby medyczne poddawano dezynfekcji w preparatach opartych na związkach utleniających, zawierających aktywny tlen lub pochodne fenolowe. Dezynfekcję powierzchni dotykowych (zabiegowych), w tym sprzętu medycznego prowadzono z zastosowaniem głównie gotowych chusteczek i gotowych preparatów metodą przecierania nawilżoną ściereczką lub metodą spryskiwania w przypadku powierzchni trudno dostępnej. Do dekontaminacji powierzchni skażonej materiałem biologicznym oraz w obszarze sanitarnym używano preparaty na bazie chloru.

Sprawdzone preparaty dezynfekcyjne były dostępne w oryginalnych opakowaniach z etykietą w języku polskim, z aktualnym terminem przydatności do użycia. Dodatkowo w placówkach dostępne karty charakterystyki posiadanych preparatów w formie papierowej lub elektronicznej.

Podczas kontroli, w zakresie prowadzenia dezynfekcji chemicznej nie stwierdzano większych zastrzeżeń.

W odniesieniu do obowiązujących wytycznych w zakresie dekontaminacji wyrobów medycznych wyd. w 2017 r., wydawano zalecenia doraźne i uwagi dot. prawidłowego dokumentowania procesów mycia i dezynfekcji, prowadzenia kontroli procesów mycia z użyciem wskaźników kontroli pozostałości zanieczyszczeń białkowych.

W pojedynczych przypadkach, uwagi dotyczyły wydłużania czasu dezynfekcji metodą zanurzeniową narzędzi, w odniesieniu do wskazań producentów preparatu, co może prowadzić do powstawania biofilmu na powierzchni narzędzi i w konsekwencji do nieskutecznej sterylizacji.

3. Prowadzenie działań potwierdzonych dokumentacją z obszaru zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym wynikających z przepisów prawa.

Obowiązek posiadania dokumentacji z obszaru działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych w podmiotach leczniczych wynika z zapisów ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2023 r., poz. 1284 ze zm.).

Ocena dokumentów stanowi ważny aspekt kontroli sanitarnej, ponieważ procedury definiują i określają szczegółowe schematy postępowania, stanowią wytyczne dla personelu podczas wykonywania procedur medycznych i innych czynności związanych

z funkcjonowaniem zakładu leczniczego w celu zapewnienia bezpieczeństwa epidemiologicznego. Powinny być opracowane na podstawie obowiązujących przepisów prawnych, norm, przesłanek epidemiologicznych, standardów i wytycznych zgodnych z wiedzą medyczną.

W kontrolowanych placówkach funkcjonują i obowiązują procedury, standardy, instrukcje opracowane przez świadczeniodawców w odniesieniu do warunków i rodzaju udzielanych świadczeń zdrowotnych, wdrożone i nadzorowane poprzez prowadzenie kontroli wewnętrznych potwierdzonych raportami kontroli wewnętrznej.

Kontrole wewnętrzne prowadzone z wymaganą częstotliwością, tj. w odstępach 6-miesięcznych, w zakresie oceny jakości wdrożenia i przestrzegania obowiązujących procedur, m.in. przestrzegania procedur higieny rąk, dekontaminacji powierzchni i wyrobów medycznych, utrzymania czystości i postępowania z odpadami medycznymi. Kontrole prowadzone są za pomocą różnych metod, np. poprzez obserwacje bezpośrednie, wizytacje oraz przegląd, weryfikację i aktualizację procedur.

Uwagi stwierdzone podczas bieżących kontroli dotyczyły głównie aktualizacji procedur, w szczególności z zakresu dekontaminacji narzędzi wielorazowego użycia (do obowiązujących wytycznych) oraz dostosowania zapisów do zmieniających się wymagań prawnych. Ponadto, zwracano uwagę na wskazywanie celu i zakresu kontroli, mających istotny wpływ na skuteczność i poprawność działań w rzeczonym zakresie.

4. Gospodarka odpadami medycznymi.

W 2023 r. w podmiotach leczniczych i praktykach lekarskich objętych kontrolą sprawdzano sposób postępowania z odpadami medycznymi w zakresie spełnienia warunków ich zbierania w miejscu wytwarzania, czasowego magazynowania, właściwego oznakowania worków i pojemników (umożliwiającego identyfikację pochodzenia odpadu) oraz częstotliwości odbioru, w oparciu o wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017, poz. 1975).

W kontrolowanych jednostkach wytwarzano odpady medyczne w kategorii odpadów zakaźnych oznaczonych kodem 18 01 03.

Odpady medyczne zakaźne w miejscach wytwarzania, tj. w poszczególnych gabinetach, zbierano do czerwonych worków, umieszczonych na stelażach lub wiadrach otwieranych bez użycia rąk, w przypadku odpadów o ostrych końcówkach/krawędziach w specjalistyczne pojemniki o sztywnych ściankach. Wszystkie pojemniki na odpady medyczne oznakowano w sposób trwały, używane worki i pojemniki posiadały etykiety z zawarciem wymaganych informacji umożliwiających ich identyfikację.

Czasowe magazynowanie odpadów medycznych w placówkach odbywa się w urządzeniach chłodniczych usytuowanych w pomieszczeniach porządkowych lub specjalnie do tego celu zorganizowanych pomieszczeniach, w zależności od możliwości lokalowych danego podmiotu. Placówki są wyposażone w urządzenia chłodnicze do magazynowania odpadów z monitorowaniem temperatury ich przechowywania, w celu spełnienia warunku zapewnienia temperatury poniżej 10⁰ C wobec mniejszej częstotliwości odbioru odpadów.

Odbiór odpadów medycznych odbywa się w ramach zawartych umów przez firmy posiadające stosowne zezwolenia, potwierdzane w zestawieniach miesięcznych w funkcjonującym systemie elektronicznym o nazwie *Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami* (BDO) z częstotliwością dostosowaną do warunków ich wstępnego przechowywania (najczęściej raz, dwa razy w miesiącu). W placówkach funkcjonują procedury postępowania z odpadami medycznymi, zgodnie z wymogami cytowanego na wstępie rozporządzenia.

W trakcie kontroli nie stwierdzano zaniedbań w omawianym zakresie, pojedyncze uwagi dotyczyły uzupełnienia danych w zakresie identyfikacji worków i pojemników oraz trwałych oznakowań urządzeń chłodniczych odnośnie ich przeznaczenia.

W ogólnej ocenie, w placówkach objętych kontrolą w 2023 r. stwierdza się stałą poprawę stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń i wyposażenia oraz coraz większe zaangażowanie świadczeniodawców i personelu medycznego w aspekcie zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

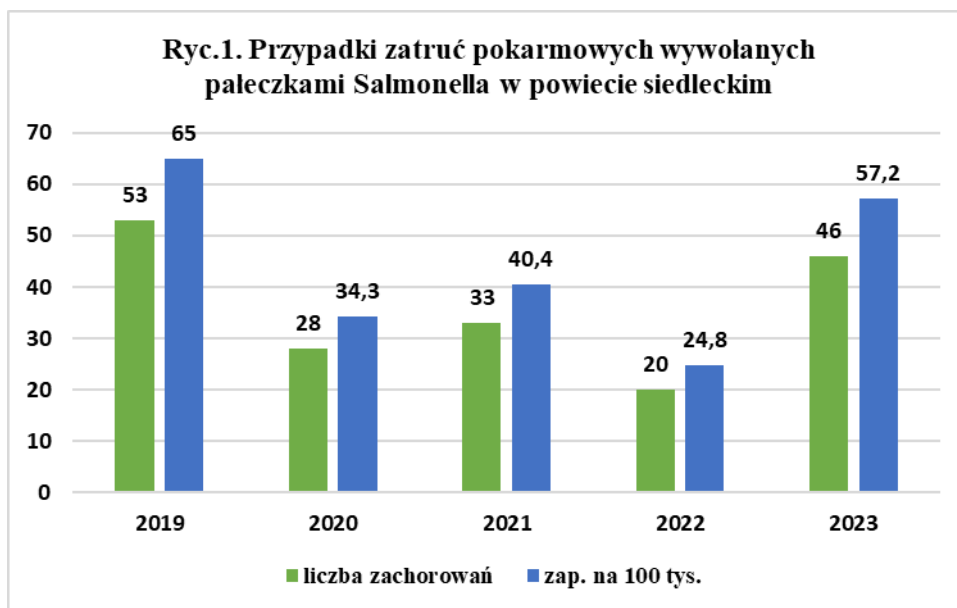
Sytuacja powiatu siedleckiego w zakresie chorób zakaźnych i zakażeń w 2023 roku

- ***Choroby przenoszone drogą pokarmową***

W 2023 roku spośród chorób zakaźnych objętych obowiązkiem zgłaszania i rejestracji, na terenie powiatu siedleckiego nie zanotowano przypadków zachorowań na takie jednostki chorobowe jak: dur brzuszny i dury rzekome, czerwotka oraz wzv A, zakażeń wywołanych enterokrwotoczną *Escherichią coli* czy *Yersinia spp.*

Wśród przyczyn bakteryjnych zatruć pokarmowych w 2023 roku najczęstsze było zakażenie wywołane pałeczkami *Salmonella*. Zdiagnozowano **46 przypadków zatruć**, w tym 17 zachorowań u dzieci w wieku 0-14 lat. Zarejestrowano 3 ogniska domowe o etiologii *Salmonella enteritidis* w których łącznie zachorowało 8 osób, w tym 1 dziecko w wieku 2 lat. Zarejestrowano wzrost liczby salmonelloz w stosunku do roku 2022.

Ryc. 1 przedstawia porównanie liczby rejestrowanych salmonelloz oraz współczynniki zapadalności (czyli liczby chorych w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców) na terenie powiatu siedleckiego ziemskiego na przestrzeni lat 2019-2023.

W 2023 roku odnotowano spadek liczby biegunk o etiologii wirusowej u dzieci do lat 2, które są grupą najbardziej narażoną na biegunki o zakaźnym pochodzeniu. W 2022 r.- były to 72 zachorowania, natomiast w 2023 r. – **18 zachorowań**. Sytuację w tym zakresie przedstawia tab. nr 1 oraz ryc. 2.

Do zakażeń i zatruc pokarmowych u dzieci w wieku do lat 2 dochodzi najczęściej w środowisku domowym. Największy wpływ na poprawę sytuacji epidemiologicznej w tym zakresie odgrywa prowadzona od lat edukacja zdrowotna mająca wpływ na kształtowanie zachowań prozdrowotnych na rzecz zwiększania higieny osobistej i otoczenia oraz higieny przygotowania posiłków, a także wprowadzenie do Programu Szczepień Ochronnych obowiązkowych przeciw rotawirusom u dzieci do 6 m-ca życia.

Tab.1. Biegunki u dzieci do lat 2, zamieszkałych na terenie pow. siedleckiego w latach 2019-2023.

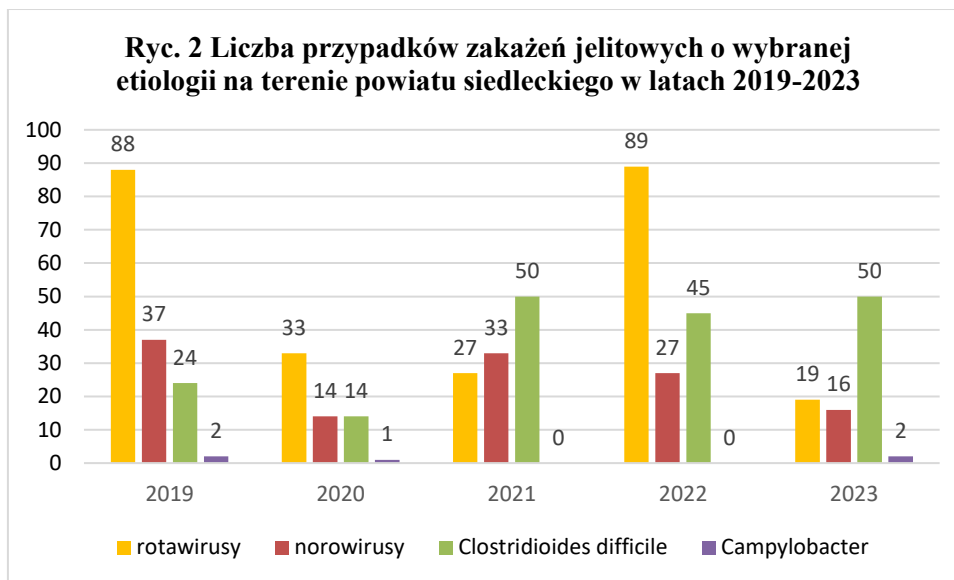
Etiologia biegunki	2019	2020	2021	2022	2023
Wirusowa (rotawirusy, norowirusy, adenowirusy i inne)	73	25	35	72	18
bakteryjna (inne bakterie poza Salmonellą, np. Yersinia, gronkowce , itp.)	0	8	0	0	2
bliżej nieokreślona (najczęściej brak diagnostyki)	40	0	12	11	18
Ogółem liczba przypadków	113	33	47	83	38

W 2023 r. zarejestrowano zdecydowanie mniejszą liczbę zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusy – było to tylko 19 przypadków, podczas gdy w roku 2022 aż 89.

Ryc. 2 przedstawia dane o zachorowaniach w rozbiciu na wywołujące je drobnoustroje w okresie 2019 – 2023 r. Zwraca uwagę wzrost liczby zakażeń jelitowych powodowanych przez **Clostridioides difficile** – trzeci rok z rzędu liczba zachorowań utrzymuje się na poziomie około

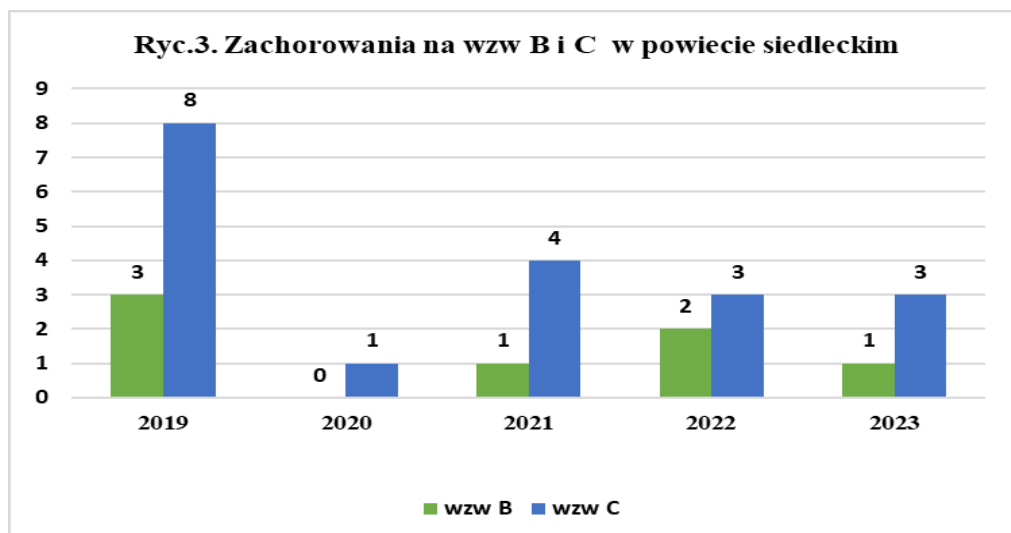
50 zachorowań. Analogiczna sytuacja obserwowana jest na terenie całej Polski i ma związek ze zwiększoną podażą antybiotyków w trakcie pandemii oraz po jej zakończeniu, do leczenia różnego rodzaju infekcji, co jest czynnikiem ryzyka wystąpienia selekcji szczepów biegunkotwórczych szczepów *Clostridioides*.

Jak wynika ze wstępnych szacunków NIZP-PZH zapadalność dla Polski występowania zakażeń *Cl. difficile* za 2023 r. wynosi 56,06 na 100 tys. mieszkańców, dla powiatu siedleckiego na podstawie zgromadzonych danych własnych PSSE w Siedlcach jest na podobnym poziomie i wynosi 62,13 na 100 tys.

- ***Choroby przenoszone drogą krwi***

Od 2018 roku obserwowany jest spadek zachorowań na wzw B dzięki zwiększaniu się populacji osób zaszczepionych p-w wzw B (ryc. 3). W 2023 roku odnotowano na terenie powiatu siedleckiego **1** przypadek przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby **typu B** oraz **3** przypadki przewlekłego **wzw typu C**. Ostre zachorowań na wzw B i C nie odnotowano. Nowe bezobjawowe zakażenia wirusami B i C są rzadko wykrywane, gdyż lekarze nie zlecają ich aż do momentu, gdy pacjent zaczyna odczuwać długofalowe skutki zakażenia (postać przewlekła wzv) lub rozpoznanie pojawia się niejako „przy okazji” wykonywania badań przesiewowych (ciążarne, przed planowanymi zabiegami).

Do większości zakażeń wirusem HBV i HCV dochodzi w wyniku naruszenia ciągłości tkanek. Zakażenia odbywają się podczas tatuowania lub kolczykowania, które odbywa się niejednokrotnie w warunkach domowych, mimo coraz większego rozpowszechnienia zabiegów upiększających i poprawy warunków higienicznych w salonach kosmetycznych i podmiotach leczniczych. W dobie poprawy warunków wykonywania procedur z naruszeniem ciągłości tkanek, wzrasta znaczenie przenoszenia zakażenia drogą kontaktów seksualnych (zwłaszcza, że wiele przypadków zakażenia pozostaje niezdiagnozowanych), ale trudno jest pozyskiwać takiego rodzaju potwierdzenia podczas wywiadów. Rozpoznawane są nadal zakażenia, do których mogło dojść podczas transfuzji w krwi w dzieciństwie, co wynika z przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych z chorymi, a rozpoznanie zakażenia odbyło się przypadkowo w związku z badaniami wykonanymi przed planowanym zabiegiem lub diagnostyką innych schorzeń, a także podczas honorowego oddawania krwi.

- ***Choroby przenoszone drogą powietrzno-kropelkową***

Sytuację epidemiologiczną na terenie pow. siedleckiego w zakresie chorób zakaźnych przenoszonych drogą powietrzno-kropelkową, przeciwko którym realizowane są szczepienia ochronne, takich jak: różyczka, świnka, odra, krztusiec - można nadal uznać za bardzo dobrą, gdyż w 2023 roku odnotowano tylko jedno rozpoznanie **świnki** oraz jedno rozpoznanie **krztuśca**, spełniające kryteria rozpoznania (tab.2). Wystąpiło również 1 zachorowanie na legionellozę.

Tab. 2 Liczba zgłoszonych przypadków zachorowań na krztusiec, odrę, różyczkę i świnkę w latach 2019-2023

ROK	krztusiec	odra	różyczka	świnka
2019	3	1	0	2
2020	6	0	0	2
2021	0	0	0	0
2022	1	1 (podejrzanie)	0	0
2023	1	0	0	1

Liczba zachorowań na choroby zakaźne objęte obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi jest dobrym miernikiem poziomu wykonawstwa szczepień ochronnych. W takich jednostkach chorobowych jak np. **ospa wietrzna**, nie objętych kalendarzem szczepień ochronnych obowiązkowych dla całej populacji małych dzieci, a tylko dla wybranych grup ryzyka, obserwuje się niestabilną sytuację epidemiologiczną. Okresowo pojawiają się zwiększone liczby zachorowań, głównie wśród dzieci niezaszczepionych. W 2023 roku na **313** przypadków ospy wietrznej, tylko **2** zachorowania dotyczyły dzieci szczepionych i to jedną dawką szczepionki (co stanowi 0,64% wszystkich chorujących). Pozostałe zachorowania wystąpiły u osób niezaszczepionych. W dwóch przypadkach zachorowanie wymagało hospitalizacji. Zapadalność na ospę wietrzną na terenie powiatu ziemskiego wyniosła w 2023 roku 389 przypadków na 100 tys. mieszkańców i w porównaniu z zapadalnością dla całej Polski była nieco niższa (dla Polski - 505,7 przypadków na 100 tys. – dane wstępne NIZP-PZH na podstawie meldunków MZ-56 na dzień 31.12.2023r.). Sytuację w zakresie zachorowań na ospę wietrzną obrazuje tabela poniżej.

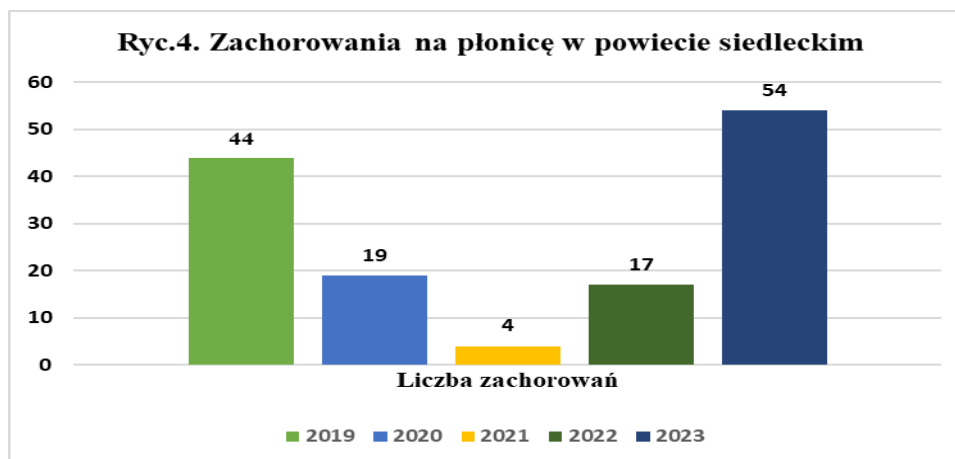
Tab.3. Liczba zachorowań na ospę wietrzną na terenie powiatu siedleckiego w latach 2019-2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba zachorowań	371	521	247	464	313

W 2023 roku zaobserwowano duży wzrost zachorowań na **plonicę (szkarlatynę)**, czyli chorobę bakteryjną przenoszoną drogą powietrzno-kropelkową wywołaną zakażeniem paciorkowcami. Chorują na nią głównie dzieci, u dorosłych choroba zdarza się sporadycznie. Najczęściej do zakażenia dochodzi w przedszkolach i szkołach, a zapobieganie szkarlatynie ogranicza się do profilaktyki i unikania kontaktu z chorym.

Tendencja wzrostowa liczby zachorowań na plonicę w 2023 r. jest widoczna w całej Polsce – wyliczona przez NIZP-PZH wstępna zapadalność na 31.12.2023 r. wyniosła 118,4 na 100 tys. mieszkańców, dla powiatu siedleckiego – 67 przypadków na 100 tys. (czyli jest blisko o połowę niższa).

Na rycinie 4 zilustrowano dane o liczbie zachorowań na plonicę mieszkańców powiatu w latach 2019- 2023.

Od 23 lutego 2023 roku, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie zakażeń wirusem syncytialnym układu oddechowego (RSV), zakażenia wirusem RSV zostały objęte przepisami o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, w związku z czym PPIS w Siedlcach prowadzi rejestr takich zachorowań. W 2023 roku na terenie powiatu siedleckiego rozpoznano **79 zakażeń wirusem RSV**, potwierdzonych pozytywnymi wynikami szybkich testów antygenowych. Dotyczyły one głównie dzieci, a ponad połowę, bo aż 54,4 % to dzieci do 2 roku życia, z czego 46,5% wymagało leczenia w warunkach szpitalnych. Wskaźnik zapadalności dla terenu powiatu siedleckiego wynosi za 2023 rok 98,12 /100 tys. i jest wyższy niż dla całej Polski (31,82 /100 tys.)

W 2023 roku wśród mieszkańców powiatu siedleckiego odnotowano **70 przypadków grypy potwierdzonej** badaniami PCR, określającymi typ wirusa (43 zachorowania wywołane były wirusem grypy A, co stanowi 61,4% wszystkich przypadków i 27 wywołanych wirusem grypy B, co stanowi 38,6%). Hospitalizowanych było 58 chorych. Wśród wszystkich zachorowań, 67% dotyczyło dzieci w przedziale wiekowym 0-14 lat.

W związku ze zmianami w przepisach prawnych dot. chorób zakaźnych, które weszły w życie 25.02.2023 r., PPIS w Siedlcach prowadzi również rejestrowanie gryp rozpoznanych za pomocą **testów antygenowych**. W 2023 roku zgłoszono 183 zachorowania na gripę potwierdzonej wynikiem szybkiego testu antygenowego, z czego 7 osób było hospitalizowanych.

Tab. 4. Liczba potwierdzonych zachorowań na gripę w 2023 r.

	Grypa-PCR	Grypa-test antygenowy	Razem
Liczba zachorowań	70	183	253

W związku z nowelizacją Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej, z dniem 7 lipca 2023 r. weszły w życie przepisy rozporządzenia Rady Ministrów, które zniosły obowiązek składania przez placówki medyczne do Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawozdań o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na gripę, przez co PPIS nie dysponuje danymi dotyczącymi zachorowań grypopodobnych za 2023r.

- ***Choroby inwazyjne (meningokokowa, pneumokokowa)***

W minionym roku zarejestrowano na terenie powiatu siedleckiego **jeden przypadek inwazyjnej choroby meningokokowej** wywołanej *Neisseria meningitidis* z grupy B w postaci posocznicy. Dotyczył on 27-letniego mężczyzny, mieszkańca gminy Mordy i zakończył się wyzdrowieniem. Zarejestrowano także **jeden przypadek inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*** u 43-letniego mężczyzny, który przebiegał w postaci zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, który również zakończył się wyzdrowieniem.

Najwięcej inwazyjnych chorób, tak jak w roku poprzednim odnotowano w kategorii zakażeń wywołanych *Streptococcus pneumoniae*. Zarejestrowano **11 przypadków**

zachorowań. Dotyczyły one głównie osób dorosłych - 8 mężczyzn i 2 kobiet w wieku od 22 do 90 lat. Jedno zachorowanie dotyczyło 2-letniego dziecka. Choroba przebiegała u 9 zakażonych w postaci posocznicy, połączonej aż w 8 przypadkach z pneumokokowym zapaleniem płuc, w jednym przypadku była to posocznica z zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych oraz w dwóch przypadkach przebiegała w postaci zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. Z wymienionych wyżej przypadków zachorowań tylko 2-letnie dziecko szczepione było przeciwko pneumokokom (trzy dawki szczepionki). Wszystkie zachorowanie zakończyły się wyzdrowieniem.

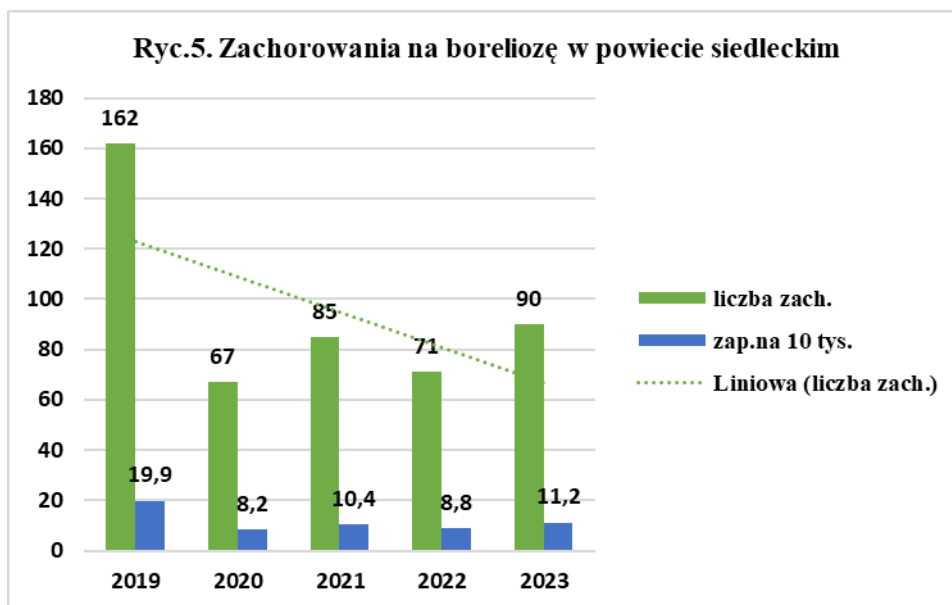
Tab.5. Inwazyjne choroby bakteryjne na terenie pow. siedleckiego w latach 2019-2023

Rok	<i>Neisseria meningitidis</i>	<i>Streptococcus pneumoniae</i>	<i>Haemophilus influenzae</i>
2019	1	3	1
2020	0	5	0
2021	0	5	0
2022	0	11	0
2023	1	11	1
Razem	2	35	2

Szczepienia przeciw pneumokokom zostały wprowadzone od 2017 r. do kalendarza szczepień obowiązkowych dla dzieci. Szczepienia dla dorosłych (szczególnie powyżej 60 r.ż.) pozostają jako szczepienia zalecane i odpłatne. W obecnej sytuacji mogłyby być one propagowane i realizowane z inicjatywy samorządów powiatów i gmin.

- ***Choroby wektorowe (przenoszone za pośrednictwem innych organizmów)***

W 2023 zarejestrowano **90 przypadków boreliozy**, czyli o 72 zachorowania mniej, niż w roku 2019, kiedy adnotowano największą ilość zakażeń (162) w ciągu ostatnich pięciu lat i o 19 więcej niż w roku 2022. Wyliczona zapadalność wynosi 111,8 /100 tys. mieszkańców dla powiatu siedleckiego, i jest prawie 2 razy wyższa niż dla Polski (69,96/100 tys.). Przypadki lokalne dotyczyły głównie rozpoznania rumienia wędrującego (EM) - 88,9% ogółu przypadków, w trzech przypadkach była to postać kostno-stawowa boreliozy, a w 7 rozpoznano postać zajęcia układu nerwowego, czyli neuroboreliozę. Rozkład zachorowań na boreliozę w powiecie siedleckim w latach 2019-2023 ilustruje Ryc.5.

Od kilku lat obserwowany jest niepokojący wzrost liczby przypadków **wirusowe go zapalenia mózgu przenoszonego przez kleszcze (KZM)** wśród mieszkańców powiatu. W 2023 roku zachorowało ogółem **15** osób, czyli o **60% więcej** niż w roku ubiegłym, w tym 8 mężczyzn w wieku od 25 do 62 lat, 4 dzieci w wieku od 8 do 17 lat oraz 3 kobiety w wieku od 35 do 65 lat. Najwięcej chorych (4 osoby) pochodziło z terenu gminy Kotuń, pozostali pochodzili z gmin: Siedlce - 3, Zbuczyn - 2, Suchożebry - 1, Wodynie – 1, Skórzec-1, Wiśniew - 1, Domanice - 1, Mokobody - 1. Wszyscy chorzy wymagali hospitalizacji, która zakończyła się wyzdrowieniem. Żaden z chorych nie był szczepiony przeciwko KZM.

Obszar powiatu siedleckiego uznać należy za obszar endemicznego występowania kleszczy przenoszących KZM. Wyliczona zapadalność wynosi **18,6 na 100 tys. mieszkańców** i jest ok. 10-krotnie wyższa niż zapadalność wstępna dla całej Polski, podawana przez PZH na podstawie meldunków MZ-56, która wynosi 1,75/100 tys.

W 2023 r. na terenie powiatu nie zarejestrowano przypadków tularemii, dengi, gorączki zachodniego Nilu, zakażeń wirusem Chikungunya oraz malarii.

Pracownicy Sekcji Epidemiologii prowadzą również nadzór nad wszystkimi narażeniami na wściekliznę u mieszkańców powiatu siedleckiego. W 2023 roku **34** osoby zostały zaszczepione przeciwko wściekliznie po kontakcie ze zwierzęciem podejrzanym o wściekliznę na terenie powiatu siedleckiego (w 2022 r. było to 19 osób). Były to przeważnie pokąsania przez bezpańskie psy i koty, które zbiegły po pokąsaniu człowieka i nie mogły być poddane obserwacji weterynaryjnej, a także pokąsania przez inne zwierzęta: lisa, szczura, mysz oraz w jednym przypadku narażenie poprzez kontakt spojówki oka z materiałem biologicznym padłego borsuka.

Tab. 6 Osoby szczepione p-w wściekliznie po pokąsaniu przez zwierzęta na terenie powiatu siedleckiego

2019	2020	2021	2022	2023
33	20	13	19	34

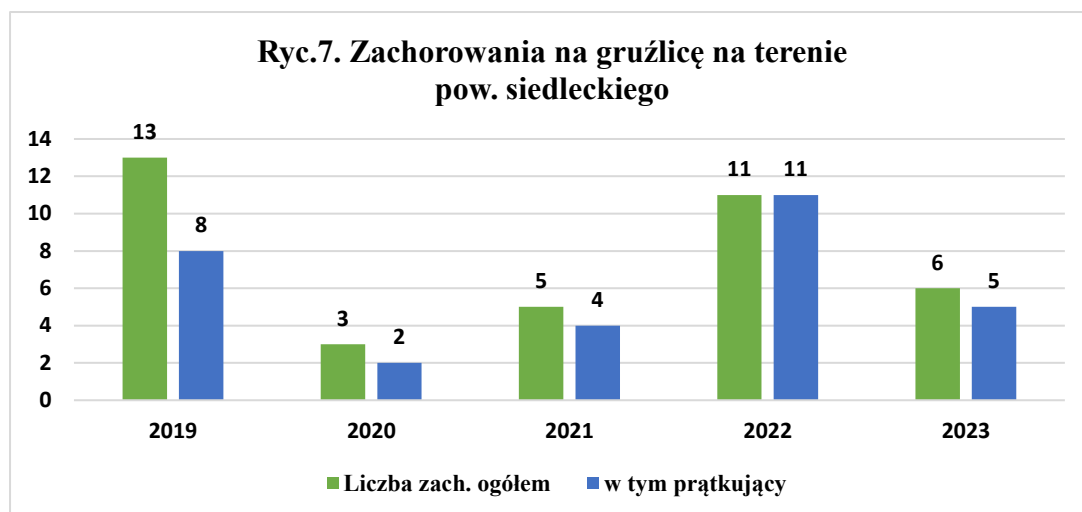
- **Gruźlica**

W 2023 roku w powiecie siedleckim zarejestrowano 6 przypadków **gruźlicy**, z czego 5 przypadków dotyczyło gruźlicy prątkującej. Wszystkie zachorowania dotyczyły mężczyzn i wystąpiły u mieszkańców gmin: Domanice, Skórzec, Zbuczyn, Suchożebry, Kotuń i gminy Siedlce. Wszystkie osoby z najbliższego otoczenia (tj. członkowie rodzin, współpracownicy) zostały objęte nadzorem lekarskim i epidemiologicznym. Zarejestrowano 1 zgon z powodu gruźlicy i dotyczył on 74-letniego mężczyzny. Nie stwierdzono przypadków gruźlicy wielolekoopornej. Nie odnotowano przypadków gruźlicy prątkującej wśród hodowców bydła.

Tab.7 Zachorowania na gruźlicę na terenie powiatu siedleckiego w 2023 r. wg. lokalizacji choroby, stanu bakteriologicznego, wieku i płci

Grupy wiekowe	Gruźlica układu oddechowego				Gruźlica innych narządów		Ogółem grupy wiekowe
	prątkujący		nieprątkujący				
	M	K	M	K	M	K	
0-14	-	-	-	-	-	-	-
15-19	-	-	-	-	-	-	-
20-44	2	-	-	-	-	-	2
45-64	2	-	1	-	-	-	3
65+	1	-	-	-	-	-	1
Razem	5	0	1	0	0	0	6

Na ryc. 7 przedstawiono porównawczo liczby zachorowań na gruźlicę wśród mieszkańców powiatu siedleckiego na przestrzeni lat 2019-2023.

- ***Choroby przenoszone drogą płciową***

Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach prowadzi rejestry zachorowań na choroby przenoszone drogą kontaktów seksualnych. W 2023 roku w powiecie siedleckim zarejestrowano jedno zachorowanie HIV u 24-letniego mężczyzny oraz 2 rozpoznania rzeżączki. Przypadków zachorowań na kiłę lub chlamydie nie zarejestrowano.

- ***Choroby pasożytnicze***

Zarejestrowano na terenie powiatu siedleckiego 1 zachorowanie na **bąblowicę** u 59-letniego mężczyzny w gm. Siedlce, powiązane ze spożywaniem owoców runa leśnego. Nie odnotowano zachorowań na wągrzycę i włośnicę. Wystąpiło 5 przypadków **giardiozy**.

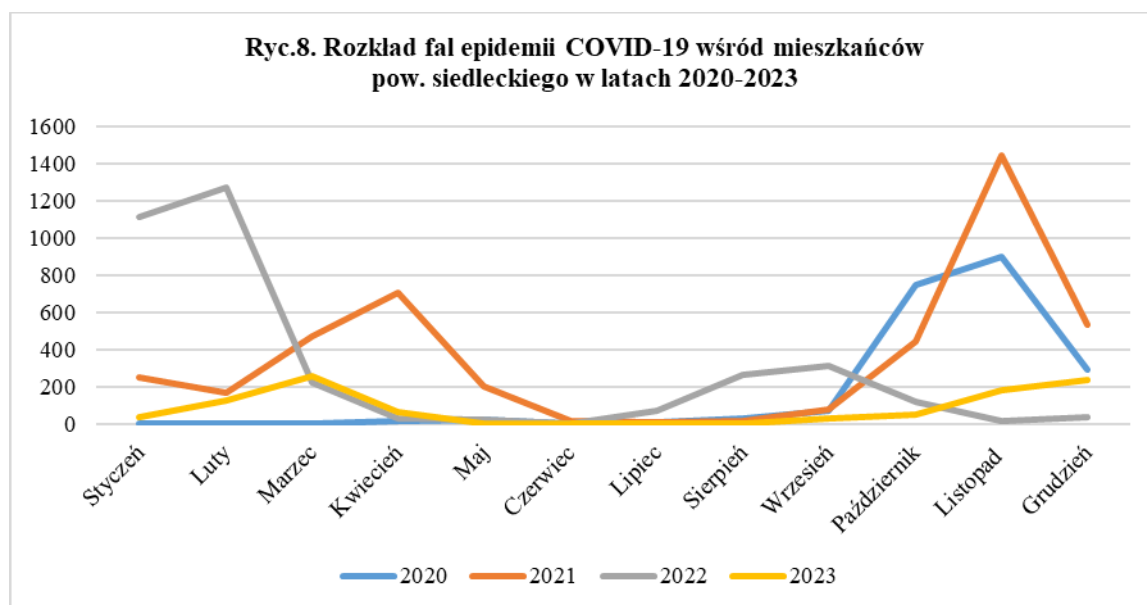
- ***COVID-19***

W 2023 r. odnotowano na terenie pow. siedleckiego **990 przypadków potwierdzonych zakażeń wirusem SARS-CoV-2**, z czego hospitalizowanych było 91 osób, co stanowi ok 9% chorujących. Zmarło 5 osób, co stanowi prawie 0,5 % wszystkich chorych. Spośród wszystkich chorych, zaszczepionych co najmniej jedną dawką szczepionki przeciwko COVID-19 było 55,4% osób, pozostali chorzy byli nieszczepieni. Biorąc pod uwagę płeć osób zakażonych SARS-CoV-2 z terenu powiatu siedleckiego w 2023 r., nieco większą liczbę zakażeń odnotowano wśród kobiet (581 przypadków) – stanowiły one ok. 58,7 % ogółu zakażonych.

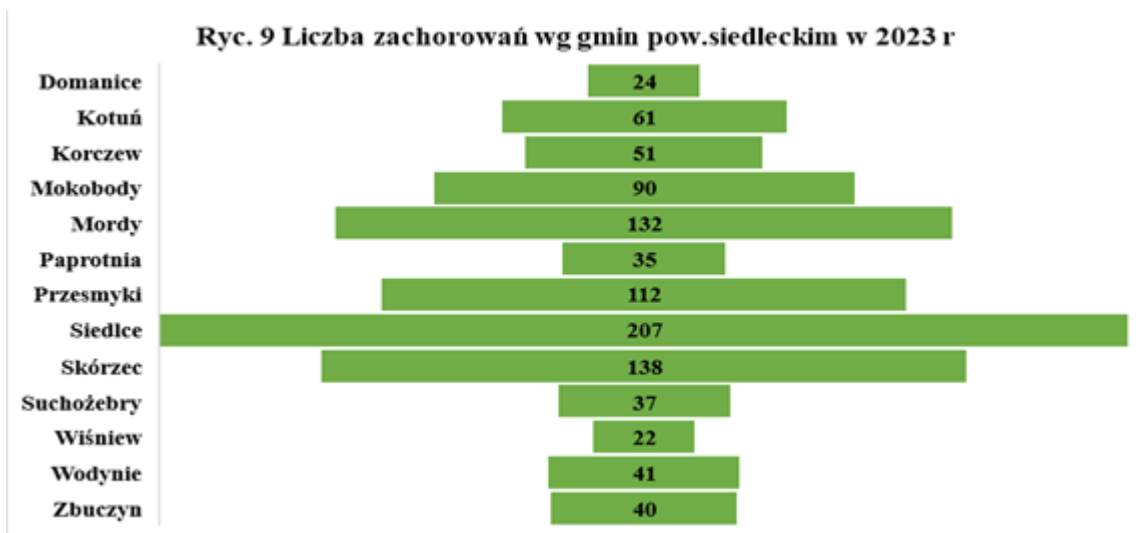
W tabeli 8 przedstawiono rozkład zachorowań na COVID-19 w poszczególnych miesiącach. W 2023 roku najwięcej zakażeń zarejestrowano w lutym i marcu oraz listopadzie i grudniu. Ryc. 8 obrazuje rozkład wzrostów zachorowań w ciągu roku, porównawczo dla lat 2019-2023.

Tab. 8. Rozkład zachorowań w pow. siedleckim w latach 2020-2023

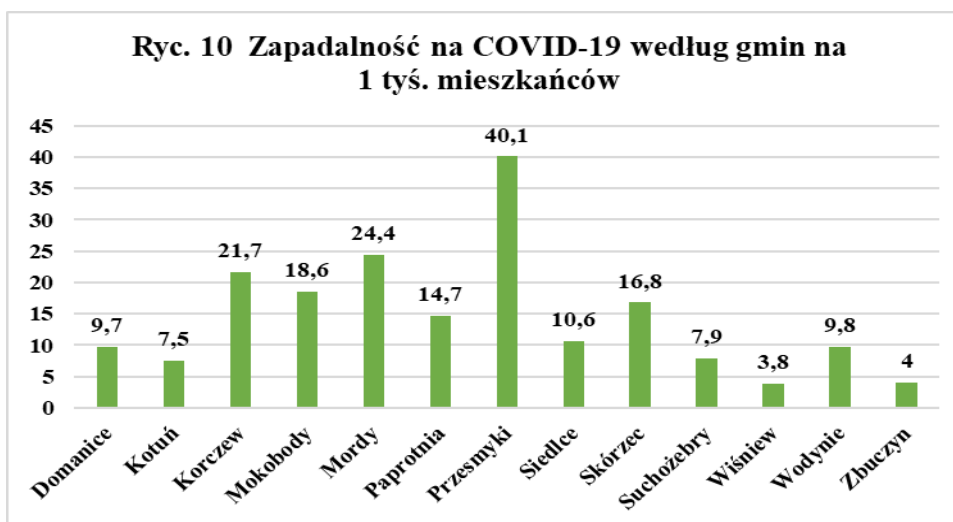
	2020	2021	2022	2023
styczeń	0	252	1116	39
luty	0	168	1271	128
marzec	3	473	224	258
kwiecień	18	707	32	63
maj	24	202	21	6
czerwiec	3	14	6	1
lipiec	8	9	72	1
sierpień	33	16	263	1
wrzesień	71	77	311	28
październik	749	445	118	50
listopad	903	1488	15	179
grudzień	290	535	34	236
RAZEM	2102	4386	3483	990

Najwięcej zachorowań odnotowano w gminie Siedlce - 207. Najmniejszą liczbę zakażeń odnotowano w gminie Wiśniew – 22. Na ryc. 9 zaprezentowano liczby zakażeń wirusem SARS-CoV-2 w poszczególnych gminach powiatu siedleckiego w 2023 r.

Gminy w których zapadalność na COVID-19 na 1 tys. mieszkańców była największa to Przesmyki, Mordy i Korczew, natomiast najniższą zapadalność odnotowano w gminie Wiśniew.

Procentowy rozkład zachorowań na COVID-19 wg płci przedstawiono na ryc.11.

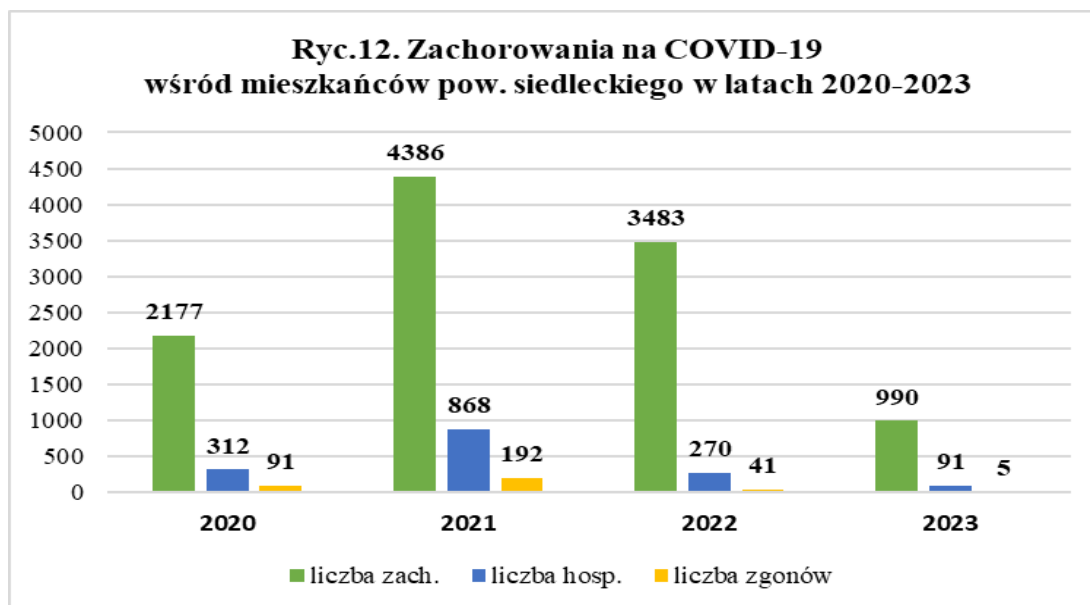

W odniesieniu do zgłoszonych 5 przypadków zgonów z powodu COVID-19, według płci rozkład był następujący – zmarły 2 kobiety (co stanowi 40% liczby zgonów) oraz 3 mężczyzn (co stanowi 60 % liczby zgonów). Wszystkie zgony w powiecie siedleckim w 2023 r. dotyczyły osób powyżej 70 roku życia.

Tab.9. Struktura zgonów na COVID-19 wg. grup wiekowych w pow. siedleckim w 2023 r.

Grupa wiekowa	50-59	60-69	70-79	80-89	90+	razem
Liczba zgonów z powodu COVID-19	0	0	1	3	1	5

Przebieg choroby COVID-19 w 2023 roku był zdecydowanie łagodniejszy niż w latach wcześniejszych. W dużej mierze zależał od odporności osobniczej pacjenta, jego wieku i obciążenia chorobami przewlekłymi, ale także od wariantu wirusa - Omikron, który był wariantem dominującym w populacji. Większość chorych miało w miarę łagodne objawy, przypominające inne choroby infekcyjne dróg oddechowych. Jednak mimo to **91** chorych wymagało hospitalizacji, co stanowiło **9,2%** ogółu zakażonych.

- **Ostre porażenia wiotkie (OPW)**

W 2023 r. do PSSE w Siedlcach zostało zgłoszone **3 przypadki** wystąpienia podejrzenia ostrego porażenia wiotkiego u dzieci poniżej 15 roku życia. Zgodnie z zasadami Programu Eradykacji Poliomyelitis od 2 dzieci zostały pobrane próbki kału, które podlegały badaniu na obecność wirusa poliomyelitis i obecność tego wirusa została wykluczona. Na terenie powiatu siedleckiego zostało spełnione wymaganie świadczące o czułości nadzoru dot. zgłaszalności przypadków OPW, gdzie wg założeń WHO statystycznie powinien być zgłaszany co najmniej 1 przypadek na każde 100 tys. mieszkańców.

PODSUMOWANIE

- 1) W epidemiologii zakażeń pałeczkami *Salmonella* obserwujemy tendencję zdecydowanie wzrostową. W porównaniu do 2022 roku liczba zachorowań zwiększyła się ponad dwukrotnie. Serotypem niezmiennie dominującym jest *Salmonella enteritidis*.
- 2) W odniesieniu do zachorowań na wzw B i C sytuacja jest stabilna.
- 3) Zachorowania na inwazyjne choroby o etiologii *Neisseria meningitidis* i *Haemophilus influenzae* nie stanowiły zagrożenia epidemicznego dla mieszkańców Siedlec. W zakresie *Streptococcus pneumoniae* nastąpił wzrost zachorowań w stosunku do 2021 roku, ale od 2022 roku pozostaje na tym samym poziomie i dlatego konieczna jest dalsza edukacja społeczeństwa nt. szczepień przeciw pneumokokom wśród dorosłych.
- 4) Liczba nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV i innych chorób przenoszonych drogą płciową wśród mieszkańców powiatu siedleckiego utrzymywała się na stałym, niskim poziomie.
- 5) W 2023 roku, tak jak w latach ubiegłych, obserwuje się wzrost liczby przypadków wirusowego zapalenia mózgu przenoszonego przez kleszcze, dlatego ważne jest

upowszechniane wiedzy wśród społeczeństwa na temat możliwych szczepień ochronnych w tym zakresie.

6) Zachorowania na COVID-19 w 2023 roku występowały w znacznie mniejszej ilości, choć okresowo występowały zwiększone fale zakażeń, co odzwierciedlało sytuację w Polsce i na świecie.

Tabela 10 będąca załącznikiem do niniejszego opracowania zawiera dane liczbowe o zarejestrowanych zakażeniach i chorobach zakaźnych wśród mieszkańców powiatu siedleckiego oraz wyliczone wskaźniki zapadalności porównawczo w latach 2019-2023.

Tab. 5. Zachorowania i zapadalność (100 tys. mieszkańców) na wybrane choroby zakaźne na terenie powiatu siedleckiego w latach 2019– 2023

Lp.	Jednostka chorobowa	2019		2020		2021		2022		2023	
		Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.	Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.	Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.	Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.	Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.
1	Dur brzuszny (A01.0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Dury rzekome A,B,C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Salmonellozy	53	65,0	28	34,3	33	40,5	20	24,8	46	57,2
4	Czerwonka	0	0	1	1,2	0	0	0	0	0	0
5	Biegunki u dzieci do lat 2 *	113	64,4*	33	18,7*	47	26,8*	83	40,44*	42	25,6*
6	Wirusowe zapalenie wątroby ogółem	12	14,8	1	1,2	5	6,1	5	6,2	4	4,9
7	w tym wzv typu A	1	1,2	0	0	0	0	0	0	0	0
8	wzv typu B	3	3,7	0	0	1	1,2	2	2,4	1	1,2
9	wzv typu C	8	9,6	1	1,2	4	4,9	3	3,7	3	3,7
10	Odra	1	1,2	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Krztusiec	3	3,7	6	7,2	0	0	1	1,2	1	1,2
12	Nagminne zapalenie przyusznicy	2	2,4	2	2,4	2	0	0	0	1	1,2
13	Ospa wietrzna	371	454,2	521	637,8	247	302,4	464	576,9	313	389,2
14	Różyczka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	33	40,4	20	24,5	12	14,7	19	23,6	34	42,2
16	COVID-19**	x	x	2177	267,5**	4415	542,5**	3483	433,3**	990	123**
*Zapadalność na 1 tys. dzieci do lat 2 **Zapadalność na 10 tys. mieszkańców											

Analiza wykonawstwa szczepień ochronnych na terenie powiatu ziemskiego siedleckiego w 2023 roku

Ocena wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2023 została sporządzona na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień na drukach MZ-54, przekazanych przez placówki wykonujące szczepienia ochronne na terenie powiatu siedleckiego. Oceną objęto szczepienia:

1. przeciw błonicy i tężcowi w rocznikach: 2023-2004
2. przeciw krztuścowi w rocznikach: 2023-2007
3. przeciw poliomyelitis w rocznikach: 2023-2014
4. przeciw gruźlicy w rocznikach: 2023, 2022
5. przeciw wzw typu B w rocznikach: 2023-2019
6. przeciw odrze, śwince i różyczce w rocznikach: 2022-2010
7. przeciw różyczce dziewczynek w rocznikach: 2014-2008
8. przeciwko rotawirusom w rocznikach: 2023, 2022
9. przeciwko zakażeniom pneumokokowym w rocznikach: 2023-2018.

W ciągu roku 2023 szczepienia ochronne dzieci i młodzieży na terenie powiatu ziemskiego siedleckiego nadal wykonywane były przez 15 przedsiębiorstw podmiotów leczniczych (1 publiczny oraz 14 niepublicznych). Szczepienia wynikające z Programu Szczepień Ochronnych realizowano łącznie w 25 przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej, z czego 5 były to przychodnie publiczne, podlegające SP ZOZ w Siedlcach, a 20 niepublicznych podmiotów leczniczych.

W przychodniach tych zgromadzono **9645** (o 104 kart szczepień mniej do roku poprzedniego) kart szczepień dzieci i młodzieży w wieku 0-19 lat, zapisanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej według stanu na 31.12.2023 r.. Zaznaczyć jednakże należy, że tylko część dzieci i młodzieży, zamieszkałych na terenie powiatu korzysta ze świadczeń medycznych w podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie powiatu. W zależności od rocznika urodzenia w roku 2023 było to od 42,7% do 61,6% ogólnej liczby mieszkańców powiatu z danego rocznika, przy czym najmniej - w najmłodszych rocznikach (2023 i 2021), co ilustruje wykres 1. Pozostała część dzieci i młodzieży zapisana jest do przychodni podstawowej opieki zdrowotnej na terenie miasta Siedlce lub powiatów ościennych i jest przez nie sprawozdawana w ogólnej liczbie zapisanych pacjentów.

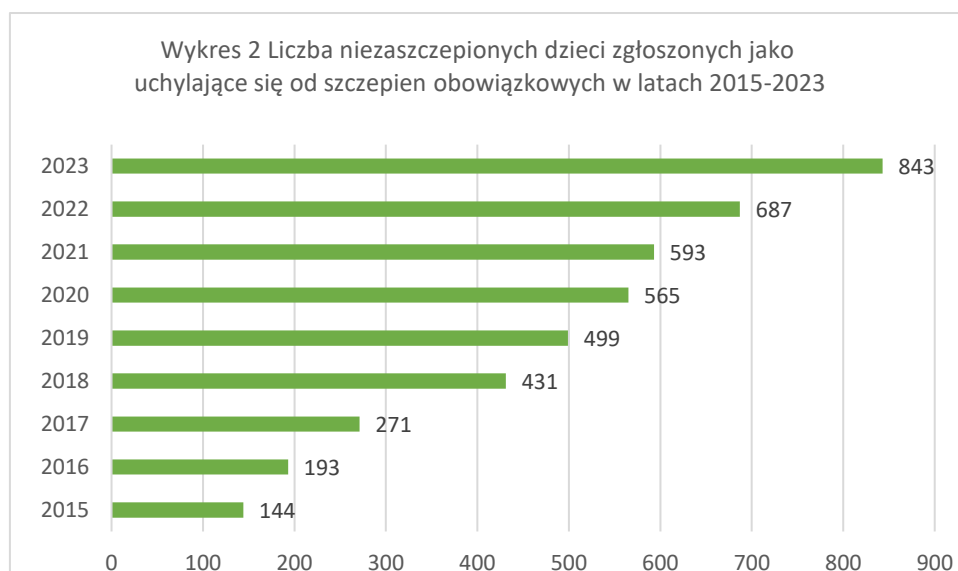
Łącznie na terenie miasta Siedlce i powiatu siedleckiego, wg stanu na koniec 2023 r. szczepienia obowiązkowe nie były realizowane w różnym stopniu u **843 dzieci**. Stanowi to **6,6 %** wszystkich dzieci zgłoszonych jako uchylających się od szczepień z terenu całego województwa mazowieckiego (odsetek niższy niż w roku ubiegłym – 7,3%).

Tab.1 ilustruje dane liczbowe o liczbie zarejestrowanych dzieci, uchylających się od realizacji szczepień obowiązkowych na terenie Polski i województwa mazowieckiego w ciągu ostatnich kilku lat na przestrzeni od 2015 do 2023. Dla Polski w nawiasach (*) podano wskaźnik osób uchylających się w przeliczeniu na każde 1000 osób w wieku 0-19 lat, czyli populacji podlegającej obowiązkowym szczepieniom.

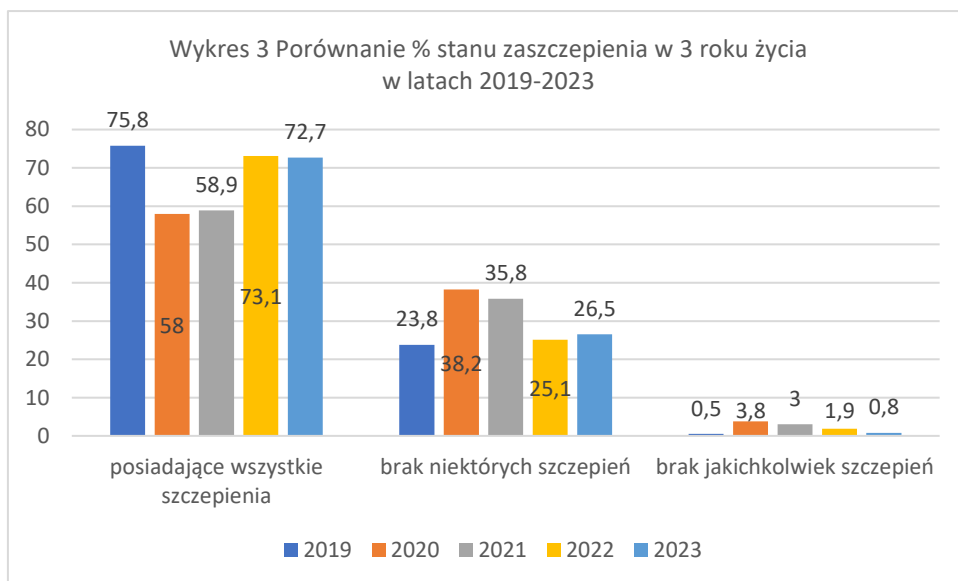
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woj. mazowieckie	2 717	4 368	4559	6155	7273	7782	8437	9314	12 811
Polska	16 689 (2,3 *)	23 147 (3,2 *)	30 089 (4,1 *)	40 342 (5,5 *)	48 609 (6,6 *)	50 575 (6,9 *)	61 368 (8,3 *)	72 722 (9,9*)	87 344 (11,8*)

Jak wynika z powyższych danych w ciągu ostatnich lat zarówno w całej Polsce, jak i na szczeblu lokalnym województwa mazowieckiego oraz powiatu siedleckiego, wzrasta liczba dzieci, które z uwagi na postawę rodziców, negujących potrzebę i bezpieczeństwo wykonywania szczepień ochronnych, nie są poddawane szczepieniom obowiązkowych przeciwko chorobom zakaźnym. Trend ten zauważalnie nasilił się w okresie po wybuchu pandemii COVID-19.

Wykres 2 przedstawia liczbę dzieci zgłoszonych jako uchylające się od realizacji szczepień obowiązkowych na terenie działania PPIS w Siedlcach, porównawczo na przestrzeni lat 2015-2023 wg stanu na dzień 31 grudnia każdego roku. **(na koniec 2023 zgłoszono 843 dzieci)**

W sprawozdaniach rocznych MZ-54 z realizacji szczepień obowiązkowych, uwzględniane są dane dotyczące stopnia realizacji szczepień obowiązkowych u dzieci w trzecim roku życia – dziecko w tym wieku powinno mieć zakończone wszystkie szczepienia podstawowe przeciwko chorobom zakaźnym wynikającym z kalendarza szczepień. Wykres 3 prezentuje porównanie wykonania szczepień dzieci w tym wieku, w poszczególnych latach sprawozdawczych od 2019 do 2023.

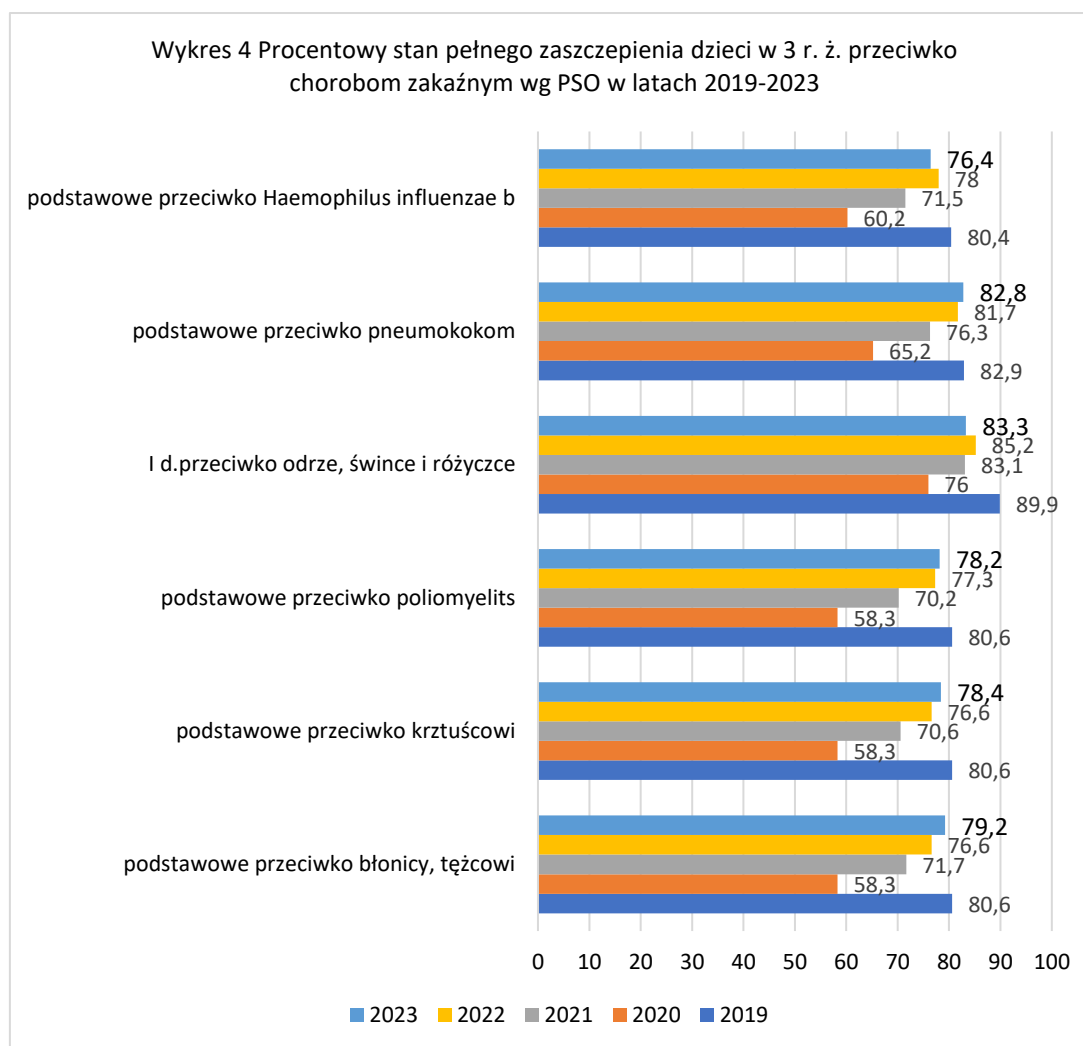

W analizowanym okresie najlepiej wyszczepione były dzieci w 3 r.ż. w roku 2019 - 75,8% z nich miało podane wszystkie dawki szczepionek wymaganych w Programie Szczepień Ochronnych (PSO), 23,8 % nie podano niektórych dawek, natomiast tylko 0,5 % ogółu rocznika nie miało podanej żadnej dawki z wymaganych szczepionek (nawet przeciwko gruźlicy i wzw B po urodzeniu). W latach pandemii COVID, realizacja szczepień uległa znacznemu pogorszeniu, odsetki dzieci w pełni zaszczepionych w tym wieku spadły do poziomu 58 - 58,9%. Od roku 2022 widać natomiast wyraźną poprawę szczepień w grupie 3- latków. W 2023 wszystkimi dawkami odpowiednimi dla wieku, w pełni zaszczepionych

zostało 72,7% populacji tego rocznika, ale co ważniejsze, do 0,8 % zmniejszył się odsetek dzieci niezaszczepionych w ogóle przeciwko żadnej chorobie zakaźnej.

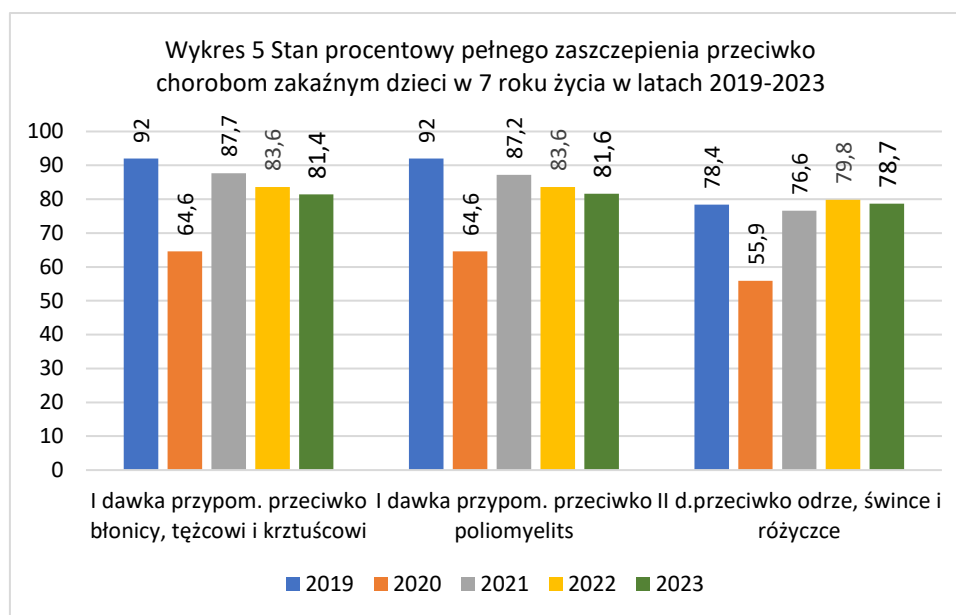
W celu zapewnienia odporności zbiorowiskowej i zapewnienia skutecznej ochrony przeciwko rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych, którym można zapobiegać poprzez szczepienia, zalecany poziom zaszczepienia powinien osiągać co najmniej 90% lub w przypadku niektórych chorób takich jak odra, powyżej 95% populacji podlegającej szczepieniom. Już od kilku lat obserwowana jest sytuacja, że dzieci mieszkające na terenie powiatu siedleckiego nie są zaszczepione w dostatecznie wysokim odsetku. Za mierniki świadczące o stanie realizacji szczepień obowiązkowych uznaje się stopień realizacji szczepień u dzieci w 3 roku życia (jako tych, które powinny mieć zakończone wszystkie szczepienia podstawowe) oraz w 7 roku życia (jako tych, które powinny mieć podane pierwsze dawki przypominające).

Wykres 4 prezentuje wskaźniki wykonania pełnych szczepień podstawowych wg PSO u dzieci w 3 r.ż., porównawczo w latach 2019 - 2023. W 2023 r. po raz kolejny po latach pandemicznych, zaobserwowano wyraźny wzrost stanu wyszczepienia dzieci w tej grupie wiekowej przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, zakażeniom pneumokokowym, lecz tylko w odniesieniu do szczepień przeciwko pneumokokom osiągnięto współczynnik z roku 2019 r. Pozostałe pozostają niższe od 1,4 %, w przypadku szczepień przeciwko błonicy i tężcowi (80,6 % w 2019 versus 79,2 % w 2023), do 6,6 % w przypadku szczepień przeciwko odrze, śwince i różyczce (89,9% w 2019 versus 83,3 % w 2023).

W populacji dzieci w 3 r.ż. tak jak w poprzednim roku, najlepiej zrealizowane są szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce oraz zakażeniom pneumokokowym, najgorzej zaś przeciwko zakażeniom Haemophilus influenzae typu b (76,4 % dzieci ma zrealizowane pełne czterodawkowe szczepienie podstawowe, w poprzednim roku było 78 %).

Na wykresie 5 zaprezentowano procentowy stan zaszczepienia dzieci w 7 roku życia dawkami przypominającymi przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis oraz przeciwko odrze, śwince i różyczce. W analizowanej populacji, w 2023 r. blisko 81,5 % miało podaną I dawkę przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis, ale jest to mniejszy odsetek niż w 2022 r., gdzie wynosił 83,6 % oraz w 2021r. gdzie wynosił ponad 87 %, czy w 2019 r., czyli przed pandemią (92%). Biorąc pod uwagę podanie II dawki przeciwko odrze, śwince i różyczce, odsetek w pełni zaszczepionych 7-latków również lekko spadł do 78,7 %, podczas gdy w 2022 r. wynosił 79,8 %, ale jest to poziom zaszczepienia z okresu przed pandemią.

Szczepienia przeciwko gruźlicy wykonywane są u noworodków w oddziale noworodkowym, w związku z czym rokrocznie jest wysoki procent uodpornienia (w roczniku 2023 zaszczepiono 97,9 % urodzonych dzieci, natomiast w roczniku 2022 zaszczepiono 98%). Jest to szczepienie z najlepszym wskaźnikiem realizacji, chociaż obserwuje się lekką tendencję spadkową w porównaniu do lat poprzednich.

W porównaniu do lat 2019 - 2022 stan wyszczepienia populacji analizowanych roczników przeciwko wzv B lekko się poprawił (tabela 2) – w 2023 r. nieuodpornionych pozostawało 5,1 % podczas gdy w 2022 r. nieuodpornionych pozostawało 7,3 % dzieci. Natomiast pełny, trzy- lub czterodawkowy schemat szczepienia zrealizowano u 82,4 % populacji (w roku ubiegłym było to 79,2%).

Tabela 2. Stan zaszczepienia przeciwko wzv B ogółem w rocznikach 2023-2019, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi w latach 2019-2023.

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie pierwotne (2 dawki)	Wykonane szczepienie uzupełniające (3 dawki)	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
2070	260	1705	1965	105
% ogółu podlegających- dane za rok 2023	12,6 %	82,4 %	94,9 %	5,1 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2022	13,6 %	79,2 %	92,8 %	7,3 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2021	12,4 %	78,4 %	90,8 %	9,2 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2020	15,5 %	78,6 %	94,4 %	5,6 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	12,3 %	81,5%	93,8 %	6,2 %

W odniesieniu do szczepień przeciwko rotawirusom, dzieci urodzone w 2023 r. zostały zaszczepione w 53,8 %, natomiast spośród dzieci urodzonych w 2022r. w pełni zaszczepionych zostało 75 % ogółu populacji. Dla szczepienia tego istnieje maksymalny wiek podania do 32 tygodnia życia (przy zalecanym terminie schematu trzydawkowego do 22 tygodnia), stąd też część dzieci w przypadku przesunięcia wizyt szczepiennych może mieć nie zakończony schemat szczepienia podstawowego.

Porównując dane dotyczące stanu zaszczepienia przeciwko błonicy i tężcowi (tab. 3) za 2023 r. ze stanem zaszczepienia analogicznych roczników sprawozdawczych z 2022 r., liczba osób nieuodpornionych lekko wzrosła wzrosła do 3,6 %, natomiast w przypadku krztuśca (tab. 4) spadła, kolejny rok z rzędu, do 4,5%. W świetle ostatnich doniesień o epidemii zachorowań na krztusiec w sąsiadujących z Polską Czechach jest to niezwykle ważne, żeby liczba dzieci pozostających wrażliwa na zakażenie pałeczką krztuśca pozostawała jak najmniejsza.

Tabela 3. Stan zaszczepienia przeciwko błonicy i tężcowi ogółem w rocznikach 2023-2004, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi w latach 2019-2023.

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe (pierwotne +uzupełniające)	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Wykonana II dawka przypominająca w 14 r.ż.	Wykonana III dawka przypominająca w 19 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
9645	2216	3581	2742	761	9300	345
% ogółu podlegających-dane za rok 2023	22,9 %	37,1 %	28,4 %	7,8 %	96,4 %	3,6 %
% ogółu podlegających-dane za rok 2022	22 %	38,5 %	27,7 %	8,5 %	96,7%	3,2 %
% ogółu podlegających-dane za rok 2021	22,2 %	38,4 %	28,1 %	7,1 %	95,8 %	4,2 %
% ogółu podlegających-dane za rok 2020	21,7 %	37,9 %	27,8 %	8,6 %	96,1 %	3,9 %
% ogółu podlegających-dane za rok 2019	20,6 %	37,6 %	29,0 %	9,5 %	96,8 %	3,2 %

Tabela 4. Stan zaszczepienia przeciwko krztuścowi ogółem w rocznikach 2023-2007, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi w latach 2019-2023.

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe (pierwotne +uzupełniające)	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Wykonana II dawka przypominająca w 14 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
7962	2199	3518	1888	7605	357
% ogółu podlegających-dane za rok 2023	27,6 %	44,1 %	23,7 %	95,5 %	4,5 %

% ogółu podlegających- dane za rok 2022	26,6 %	44,9 %	23,2 %	94,8 %	5,2 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2021	27,0 %	46,4 %	21,2 %	94,6 %	5,4 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2020	26,4 %	45,8 %	23,0 %	95,2 %	4,8 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	25,3 %	46,2 %	24,5 %	96,0 %	4,0 %

W przypadku szczepień przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi populacyjny wskaźnik zaszczepienia przekroczył 95 % i wyniósł dla szczepień przeciwko tężcowi i błonicy (tab. 3) - **96,4 %**, dla szczepień przeciwko krztuścowi (tab. 4) – **95,5 %**, natomiast dla poliomyelitis (tab. 5) wzrósł do **92,3%**.

Najwięcej osób pozostaje nieuodpornionych przeciwko poliomyelitis (tab.5), ale w 2023 r. nastąpiła lekka poprawa. Przez 3 ostatnie lata nieuodpornionych pozostawało ponad 9 % mieszkańców powiatu siedleckiego, natomiast w roku ubiegłym było to już 7,7 %, podobnie jak w roku przed pandemią. Nadal jest to niepokojące zjawisko zbyt niskich wskaźników wyszczepienia w odniesieniu do choroby zakaźnej - poliomyelitis, która objęta jest ogólnosiwiatowym programem eradykacji.

Tabela 5. Stan zaszczepienia przeciwko poliomyelitis ogółem w rocznikach 2023-2014, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi w latach 2019-2023.

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie pierwotne	Wykonane szczepienie uzupełniające	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
4378	556	1612	1873	4041	337
% ogółu podlegających- dane za rok 2023	12,7 %	36,8 %	42,7 %	<u>92,3 %</u>	<u>7,7 %</u>
% ogółu podlegających- dane za rok 2022	12,5 %	35,6	42,7 %	90,7 %	9,2 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2021	14,2 %	34,1 %	42,2 %	90,5 %	9,5 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2020	12,8 %	34,6 %	43 %	90,3 %	9,6 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	12,5 %	33,1%	46,6 %	92,3 %	7,8 %

W przypadku poliomyelitis należy wspomnieć, że na świecie zachorowania na polio wywołane wirusem dzikim nadal występują na terenie Afganistanu i Pakistanu, natomiast w wielu innych krajach stwierdza się krążenie wirusów pochodzących z uprzednio stosowanych szczepionek żywych, atenuowanych przeciwko poliomyelitis, które po odpowiednio długim krążeniu w środowiskach osób nieuodpornionych, odzyskały zdolności infekcyjne i ponownie mogą wywoływać zachorowania.

Zmniejszanie się stanu wyszczepienia przeciwko poliomyelitis związane jest z ryzykiem wystąpienia zachorowań w przypadku zawleczenia tej choroby w wyniku np. powrotu z podróży do krajów, gdzie zachorowania występują, zachorowania emigranta lub uchodźcy i kontaktu z populacją nieuodpornioną na terenie Polski.

Tabela 6. Stan zaszczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce ogółem w rocznikach 2022-2010, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi w latach 2019-2023.

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe	Wykonana I dawka przypominająca	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
6036	1955	3697	5652	384
% ogółu podlegających- dane za rok 2023	32,4 %	61,2 %	<u>93,6 %</u>	<u>6,4 %</u>
% ogółu podlegających- dane za rok 2022	33,6 %	60 %	93,7 %	6,3 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2021	40,2 %	52,9 %	93,1 %	6,9 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2020	44,7 %	49,9 %	94,5 %	5,5 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	47,8 %	48 %	95,8 %	4,2 %

W roku 2023 liczba dzieci niezaszczepionych przeciwko odrze, śwince i różyczce (bez żadnej dawki szczepionki) nadal pozostaje na poziomie 6,4 % analizowanych roczników (tab. 6). Zaszczepienie **93,6 %** populacji przeciwko odrze, śwince i różyczce jest niewystarczające do skutecznego zapobiegania występowaniu zachorowań. Zważywszy na napływ uchodźców z Ukrainy, w tym znaczną liczbę dzieci i młodzieży, gdzie często brakuje tych szczepień, a także informacjami o wzroście zachorowań na odrę w regionie europejskim, w krajach takich jak Rumunia, Francja, Włochy, Niemcy, jest to zjawisko bardzo niepokojące. Już w 2024 r. w regionie europejskim odnotowano 13 635 przypadków odry, w tym 13 176 w krajach spoza UE/EOG tj. Kazachstan, Kirgistan, Rosja, Uzbekistan, Armenia, Gruzja, Albania, Szwajcaria, Izrael, Ukraina. Stwarza to realne zagrożenie dla wybuchu kolejnej epidemii odry nie tylko na poziomie lokalnym, ale również na obszarze całej Polski i to niezależnie od emigrantów z Ukrainy. Wskaźnik zaszczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce poniżej 95% populacji nie wystarcza do skutecznego zapobiegania przypadkom odry zgodnie z ogólnosiwiatowym

programem eliminacji odrzy, który zakłada utrzymanie poziomu zaszczepionej populacji na poziomie powyżej 95%, zapewniającej odporność zbiorowiskową.

Tabela 7. Stan zaszczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce dziewczynek ogółem w rocznikach 2014-2008 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi w latach 2019-2023.

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe	Wykonana I dawka przypominająca	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
1694	69	1620	1689	5
% ogółu podlegających- dane za rok 2023	4 %	95,6 %	99,7 %	0,3 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2022	6,7 %	92,9 %	99,6 %	0,4 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2021	7,7 %	91,8 %	99,5 %	0,5 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2020	9,3 %	90,4 %	99,8 %	0,22 %
% ogółu podlegających - dane za rok 2019	5 %	94,6%	99,6 %	0,4 %

Podobnie do lat poprzednich, w analizowanej populacji dziewczynek niezaszczepionych przeciwko odrze, śwince i różyczce (tab. 7) pozostaje niewielki odsetek (0,3 %), wzrósł natomiast odsetek zaszczepionych dwiema dawkami z niecałych 93 % na 95,6%.

W 2023 roku przeciwko zakażeniom wywoływanym przez *Haemophilus influenzae* typu b, co najmniej dawkami pierwotnymi szczepienia podstawowego zostało zaszczepionych 86,8% dzieci urodzonych w latach 2023-2018. Natomiast przeciwko zakażeniom wywoływanym przez pneumokoki, co najmniej dawki pierwotne szczepienia przyjęło 88,9 % dzieci z tych samych roczników urodzenia.

Stwierdzić należy, że wśród pacjentów punktów szczepień na terenie powiatu siedleckiego niezbyt popularne są szczepienia zalecane. Prawdopodobnie ma tutaj znaczenie strona finansowa (niektóre preparaty mają dosyć wysoką cenę zakupu) oraz ograniczona dostępność (nie wszystkie przychodnie mają szczepionki zalecane w punkcie szczepień, pacjent musi zrealizować receptę w aptece i ponownie wrócić do przychodni), ale również być może mniejsza świadomość korzyści związanych z wykonywaniem i mniej intensywne działania związane z promocją szczepień zalecanych dostępną w placówkach.

W ciągu 2023 r. w przychodniach na terenie powiatu siedleckiego łącznie zaszczepiono dodatkowo:

- przeciwko ospie wietrznej - 41 dzieci w wieku 0-11 lat,
- przeciwko krztuścowi - 121 osób (w tym 18 osób w wieku 0-18 lat, 15 osób w wieku 20-29 lat, 88 osób powyżej 30 lat),

- przeciwko błonicy – 118 osób, wszystkie w wieku powyżej 20 lat,
- przeciwko odrze, śwince i różyczce – 1 osoba powyżej 20 lat,
- przeciwko pneumokokom – 42 osoby, jedna w przedziale wiekowym 0-19 lat, pozostałe w wieku powyżej 30 lat,
- przeciwko zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b – 1 osoba powyżej 20 lat,
- przeciwko grypie – 1430 osób (więcej osób niż w 2022, kiedy zaszczepiło się 1349 osób), przy czym dzieci w wieku 0-4 lata stanowiły 3,9 % zaszczepionych (w 2022 r. tylko 0,4 %), dzieci w wieku 5-14 lat – 3 % (w 2022 r. tylko 1,7 %), młodzież i dorośli w wieku 15-64 lata – 32 % (w 2022 r. 39 %), a osoby powyżej 65 lat - 60,9 % (w 2022 r. 59 %),
- przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu – 57 osoby (w tym 16 osób w wieku 0-19 lat i 41 osób powyżej 20 lat),
- przeciwko zakażeniom *Neisseria meningitidis* – 31 osób (w tym 28 osoby w wieku 0-19 lat oraz 3 osoby powyżej 20 lat),
- przeciwko wirusowi HPV – 82 osoby, (w tym 52 dzieci w wieku 10-14 lat, 25 osób w wieku 15 – 19 i 5 osób powyżej 20 lat),
- przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu A – 11 osób, w tym 3 osoby w wieku 0-19 lat i 8 osób powyżej 20 lat,
- przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B – 208 osób, w tym 4 w wieku 20-29 lat i 204 w wieku powyżej 30 lat.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2023 rok z zakresu Bezpieczeństwa Żywności

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Siedlcach przekazuje informacje o stanie bezpieczeństwa żywnościowego powiatu siedleckiego za 2023 r.

Pod nadzorem Sekcji Higieny Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach w 2023 r. znajdowało się 1556 obiektów żywnościowo-żywnościowych zlokalizowanych na terenie powiatu siedleckiego: były to 894 obiekty zajmujące się produkcją żywności, 450 obiektów obrotu żywnością, 204 żywienia zbiorowego, 8 zakładów obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

W 2023 roku przeprowadzono 267 kontroli w obiektach żywnościowo-żywnościowych, zlokalizowanych na terenie powiatu siedleckiego. Były to kontrole podstawowe, sprawdzające, tematyczne i interwencyjne. Podczas 60 kontroli stwierdzono nieprawidłowości wynikające z przepisów prawa żywnościowego. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 107 decyzji opłat oraz 17 decyzji z poleceniami wykonania obowiązku, dotyczące uchybień sanitarno-technicznych. Za stwierdzone uchybienia higieniczno-sanitarne, na osoby odpowiedzialne, nałożono 31 mandatów karnych na sumę 5600 zł. Mandaty najczęściej nakładano z powodu nieprzestrzegania przez personel zasad higieny podczas sprzedaży lub przy produkcji artykułów spożywczych, sprzedaży produktów spożywczych po dacie minimalnej trwałości lub terminie przydatności do spożycia.

Na wniosek podmiotów wydano 33 decyzje zatwierdzenia dla zakładów spełniających wymagania do prowadzenia działalności w zakresie produkcji, magazynowania, bądź obrotu

środkami spożywczymi oraz wpisano do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) 102 gospodarstwa rolne prowadzące produkcję pierwotną.

Zgodnie z ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia, odpowiedzialność za bezpieczeństwo żywności spoczywa na operatorze żywności, a służby kontrolne sprawdzają jedynie czy przedsiębiorca respektuje przepisy prawa

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności pobrano 112 próbek środków spożywczych w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu siedleckiego. Nie kwestionowano żadnej partii zbadanych produktów

W okresie zimowym i letnim prowadzono nadzór nad żywieniem w placówkach organizujących wypoczynek dla dzieci i młodzieży:

- skontrolowano półkolonie zorganizowane w okresie zimowym w jednym obiekcie na terenie powiatu siedleckiego. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości wpływających na bezpieczeństwo żywności i żywienia. Oceniono jadłospis na zgodność z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r., poz. 1154) – nie wniesiono uwag do ocenianych jadłospisów.

- prowadzono kontrole kolonii zorganizowanych w okresie letnim w czterech obiektach na terenie powiatu siedleckiego. W trzech zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości wpływających na bezpieczeństwo żywności i żywienia. Oceniono jadłospis na zgodność z ww. rozporządzeniem - nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

W jednym zakładzie podczas czynności kontrolnych stwierdzono działalność bez zgody Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach w zakresie żywienia zbiorowego. Stwierdzono również szereg uchybień sanitarno – higienicznych, było to: brak umowy na dostarczanie posiłki, brak wydzielonego zlewu do mycia owoców, brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników, brak środków do mycia i dezynfekcji powierzchni mających kontakt z żywnością, brak opracowanych i wdrożonych procedur GHP/GMP. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał decyzję administracyjną z rygorem natychmiastowej wykonalności nakazującą zaprzestanie działalności w zakresie porcjowania i wydawania posiłków oraz mycia i serwowania owoców w ramach przekąsek podczas letnich warsztatów. Za stwierdzony zły stan sanitarny właściciela zakładu ukarano mandatem karnym w wysokości 300 zł. Wystawiono wniosek o ukaranie do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego ze względu na prowadzenie działalności bez uzyskania decyzji zatwierdzenia PPIS w Siedlcach w zakresie żywienia zbiorowego. Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po zapoznaniu się z aktami sprawy wymierzył właścicielowi zakładu karę pieniężną w kwocie 1500 zł. W wyniku działań kontrolnych ustalono, że podmiot zaprzestał prowadzenia działalności.

Przeprowadzono cztery kontrole sanitarne w blokach żywienia w domach opieki społecznej na terenie powiatu siedleckiego, podczas których dokonano oceny jadłospisu w jednym zakładzie. Oceny dokonano na podstawie Arkusza oceny dekadowej jadłospisów. Jadłospis dekadowy oceniony został zgodnie z arkuszem oceny dekadowej jadłospisów uzyskał

27,9 punktów z maksymalnej ilości 34 punktów, co daje ocenę zadowalającą w przedziale 25 – 29 punktów. Wszystkie posiłki były źródłem białka pełnowartościowego zwierzęcego lub roślinnego, dwa razy w dekadzie podano rybę lub przetwór rybny, 1 x w dekadzie podano rośliny strączkowe suche w postaci zupy fasolowej. W protokole z kontroli ujęto zalecenia i uwagi dotyczące okazanego jadłospisu: należy uwzględnić co najmniej w dwóch posiłkach dziennie mleko i przetwory mleczne w tym napoje fermentowane, należy uwzględnić tłuszcze roślinne bogate w kwasy jedno - i wielonasycone przynajmniej w posiłku obiadowym, należy uwzględnić w każdym posiłku warzywa i/lub owoce.

W 2023 roku do Sekcji Higieny Żywności i Żywienia wpłynęło 13 interwencji od mieszkańców powiatu siedleckiego. Interwencje dotyczyły sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności/ daty minimalnej trwałości, produkcji żywności w niewłaściwych warunkach sanitarnych w domu bez uzyskania wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS, dolegliwości żołądkowych po spożyciu posiłku, niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych w obiekcie, niewłaściwej jakości środków spożywczych wprowadzanych do obrotu. W 2 przypadkach zarzuty podjęte w interwencji potwierdziły się.

W 2023 r. Sekcja Higieny Żywności i Żywienia Powiatowej (HŻiŻ) Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej (PSSE) w Siedlcach przeprowadziła 2 kontrole dotyczące 2 postępowań wyjaśniających w związku z podejrzeniem zatrucia pokarmowego.

Pierwsze dochodzenie prowadzone było w związku z zatruciem pokarmowym w domu prywatnym w gminie Mokobody. Do Sekcji Epidemiologii PSSE w Siedlcach wpłynęło zgłoszenie ZLK – 1 od lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Mokobodach dotyczące pacjentki z rozpoznaniem A09 – biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o przypuszczalnej zakaźnej etiologii. W toku postępowania Sekcja Epidemiologii ustaliła, że dwie pacjentki powiązane rodzinnie z podobnymi objawami tj. gorączka, wymioty, ból brzucha i biegunka, w tym dniu zostały przyjęte do Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Oddziału Zakaźnego Szpitala Miejskiego w Siedlcach. Następnie do Sekcji Epidemiologii PSSE w Siedlcach wpłynęły dwa zgłoszenia z tego oddziału, ZLK – 1 dotyczące ww. pacjentek z rozpoznaniem A02.0 – zatrucie pokarmowe wywołane przez pałeczki *Salmonella* oraz dwa dodatnie wyniki badań laboratoryjnych. U obu chorych osób wynik badania potwierdził zakażenie *Salmonella Spp.* W związku z powyższym pracownicy Sekcji HŻiŻ Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach przeprowadzili kontrolę w gospodarstwie domowym, zamieszkiwanym przez obie pacjentki, podczas której sporządzono protokół z kontroli. W trakcie wywiadu ustalono, że w domu wielorodzinnym zamieszkują

2 rodziny prowadzące oddzielne gospodarstwa domowe:

pierwsza rodzina zamieszkująca I piętro budynku rodzinnego : Rodzice z córką w wieku 18 lat;
druga rodzina zamieszkująca parter budynku: Druga córka wraz z zięciem oraz dwoje dzieci w wieku 2 i 4 lat. Dochodzenie epidemiologiczne obejmowało pierwszą rodzinę czyli rodziców i córkę oraz drugą córkę (przebywającą gościnnie u rodziców), którzy spożywali wspólny podwieczorek. Pierwsze objawy zatrucia wystąpiły równolegle u matki i drugiej córki w nocy. Stwierdzone objawy to biegunka, ból brzucha, wysoka gorączka i wymioty. U pozostałych domowników tj. u ojca i wspólnie zamieszkującej córki nie wystąpiły żadne objawy. Obie kobiety tj. matka z drugą córką udały się do przychodni (Podstawowej Opieki Zdrowotnej

w Mokobodach i Niwiskach) – do lekarzy pierwszego kontaktu, gdzie po wizycie zostały skierowane do szpitala i przyjęte do Oddziału Zakaźnego Szpitala Miejskiego w Siedlcach. Wg oświadczenia rodziny oraz matki, podwieczorek przygotowywany był przez mamę w kuchni rodziny zamieszkującej na pierwszym piętrze. Zostały przygotowane kanapki ze sporządzoną na miejscu pastą z tataru. Do wykonania dania użyto: mięso wołowe, gotowe do spożycia

w opakowaniu jednostkowym zakupione w sklepie sieci Biedronka. Zgodnie z oświadczeniem, zakupy były robione w wielu sklepach i trudno jednoznacznie stwierdzić, w którym sklepie sieci Biedronka zostało zakupione mięso użyte do sporządzenia tataru. Ponadto do przygotowania potrawy użyto jedno żółtko jajka, którego skorupka została wcześniej wyparzona gorącą wodą, ale bez wcześniejszego jej umycia. Jaja zostały zakupione w ilości 10 szt. (w wytłaczance) w sklepie w Siedlcach, bez możliwości wskazania adresu sklepu, prawdopodobnie w sklepie sieci Biedronka lub Topaz. Surowce użyte do sporządzenia pasty z tataru bezpośrednio po zakupie zostały umieszczone w lodówce i użyte w dniu sporządzania dania. Do potrawy dodatkowo użyto cebulę, olej oraz sól i pieprz. Tak przyrządzoną pastę nałożono na chleb i gotowe kanapki zostały zjedzone przez domowników. Wszystkie czynności wykonywane były zgodnie z zasadami higieny, w tym ręce były myte na bieżąco w ciepłej wodzie z użyciem dostępnych środków do higieny rąk. Pozostałe 9 jaj zostało usmażone następnego dnia jako jajecznica i spożyte na śniadanie przez domowników tj. męża oraz zamieszkującą z rodzicami córkę. W dniu kontroli na stanie w gospodarstwie nie stwierdzono surowców dodawanych do potrawy ani opakowań jednostkowych. Podczas rozmowy telefonicznej pacjentka przebywająca w szpitalu (mama) poinformowała, że tekturowe opakowania po jajach bezpośrednio po spożyciu są palone w piecu, więc nie było możliwości zidentyfikowania produktu. Wg przypuszczenia rodziny, zatrucie wiąże ze spożyciem tataru sporządzonego w domu. Wszyscy domownicy pracują zawodowo w różnych miejscach pracy, a pierwszym wspólnym posiłkiem tego dnia był podwieczorek z tatarem, ponadto kolacja w postaci kanapek z żółtym serem i wędliną. Mąż Pani przebywającej w szpitalu oznajmił, że rodzina nie spożywała produktów takich jak lody, ciasta z kremami, drób i tym podobnych. Z pomieszczenia kuchni, w której przygotowywano tataru, na co dzień korzysta 1 rodzina – pacjentka z mężem i ich córką. Pomieszczenie kuchni jest otwarte na salon, wyposażone w zlew jednokomorowy z powierzchnią ociekową, zmywarkę, blaty kuchenne z ciągiem szafek pod spodem, lodówko-zamrażarkę. Drobną sprzęt typu nóż, deska, talerze - czyste, nieuszkodzone, myte na bieżąco w zlewie i dodatkowo w zmywarce. Woda używana w gospodarstwie pochodzi z wodociągu gminnego sieci Mokobody, ciepła woda zapewniona jest z pieca oraz termu elektrycznej. W gospodarstwie domowym, wg oświadczenia męża chorej, nie przebywają żadne zwierzęta domowe. Dodatkowo przedstawiono aktualne orzeczenie lekarskie pacjentki – matki, która wykonuje pracę w placówce oświatowej. W trakcie kontroli nie pobrano do badań żadnych próbek żywności, brak identyfikacji surowców użytych do sporządzania potrawy z tataru, brak na stanie surowców z danej jak również innej partii produktów tego samego asortymentu. Sekcja Epidemiologii w ramach nadzoru zleciła badania w kierunku SS (*Salmonella* i *Shigella*) u osób po hospitalizacji oraz u wszystkich domowników obu rodzin. U pacjentki wcześniej hospitalizowanej – ozdrowieńca (matki) potwierdzono zakażenie *Salmonella enteritidis*, u pozostałych mieszkańców uzyskano wyniki ujemne.

Można przypuszczać, że prawdopodobnym nośnikiem zakażenia był tatar wołowy z żółtkiem.

Drugie dochodzenie prowadzone było w związku z zachorowaniem na Salmonellozę u 12 letniej dziewczynki, która była uczestnikiem letnich warsztatów. Do Sekcji Higieny Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Siedlcach wpłynęła informacja, dotycząca podejrzenia zatrucia pokarmowego u jednego z uczestników warsztatów prowadzonych w gminie Paprotnia. Pierwsze objawy wystąpiły u dziecka wieczorem, następnie, było na wizycie w nocnej pomocy lekarskiej z powodu gorączki. Kolejnego dnia dziecko trafiło na Oddział Chirurgii dziecięcej Mazowieckiego Szpitala Wojewódzkiego w Siedlcach ul. Poniatowskiego 26, 08 – 110 Siedlce (z powodu urazu po upadku z konia). Następnie uzyskano informację, że w laboratorium z pobranych próbek kału wyhodowano *Salmonellę* z grupy D. Do Sekcji Epidemiologii PSSE w Siedlcach wpłynęło zgłoszenie ZLB z laboratorium ALAB zlokalizowanego w Siedlcach na ul. Poniatowskiego 26, następnie Sekcja Epidemiologii otrzymała zgłoszenie z Oddziału Chirurgii dziecięcej Mazowieckiego Szpitala Wojewódzkiego w Siedlcach - ZLK – 1 A.02.0 z rozpoznaniem zatrucia pokarmowego wywołanego przez pałeczki *Salmonella*. Podczas dochodzenia epidemiologicznego, matka dziecka wskazała, że przypuszczalną przyczyną zachorowania mógł być posiłek spożywany w trakcie ww. warsztatów. W związku z powyższym pracownicy Sekcji HŻiŻ przeprowadzili kontrolę sanitarną w obecności pracowników Sekcji Epidemiologii i Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Siedlcach oraz pracowników Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Siedlcach. W trakcie kontroli ustalono, że w warsztatach prowadzonych przez 2 instruktorów brało udział 8 dzieci. Podczas kontroli stwierdzono, że obiekt nie posiadał decyzji zatwierdzenia w zakresie żywienia zbiorowego, nie był wpisany do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach. Ustalono również, że posiłki zapewniane były dla uczestników w postaci obiadów dwudaniowych (zupa + II danie) i dowożone do obiektu z Siedlec. Zgodnie z oświadczeniem, dania przygotowywane były w domu prywatnym przez matkę organizatorki, dowożone prywatnym autem w garnkach. Wydawanie i porcjowanie posiłków było do naczyń jednorazowych oraz udostępniano jednorazowe sztućce. Odpady pokonsumpcyjne wraz z opakowaniami wyrzucane były do odpadów komunalnych. W związku z powyższym PPIS w Siedlcach wystosował wniosek o ukaranie do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz przeprowadził odrębne postępowanie dotyczące przygotowywania posiłków w domu prywatnym. Z informacji uzyskanych z Sekcji Epidemiologii, na podstawie danych o uczestnikach warsztatów uzyskanych podczas kontroli, wynikało, że żaden inny uczestnik warsztatów, nie został zgłoszony jako przypadek salmonellozy lub w kategorii biegunek o nieustalonej etiologii.

Podsumowując stwierdzamy, że stan techniczny oraz sanitarny obiektów będących pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej ulega poprawie. Nadal dużym problemem jest niefrasobliwy stosunek właścicieli i personelu do zasad higieny, które winny być przestrzegane podczas produkcji czy sprzedaży artykułów spożywczych. Pracownikami są często osoby bez wiedzy na te tematy, co zazwyczaj skutkuje niewłaściwym traktowaniem własnego stanowiska pracy. Brak wiedzy i świadomości zagrożeń często wykazują też właściciele obiektów, którzy powinni umożliwić pracownikom zdobycie wiedzy w zakresie higieniczno - sanitarnym, obejmującej prowadzoną działalność. Częsta rotacja pracowników też nie sprzyja utrwalaniu zdobytej wiedzy na temat higienicznej sprzedaży środków spożywczych. Wymagane prawem

procedury dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych oraz system HACCP, których sporządzenie i przestrzeganie mogłoby wpłynąć na poprawę tej sytuacji, są wprowadzane bardzo powoli przez przedsiębiorców. Brak wiedzy fachowej jest w dużym stopniu odpowiedzialny za niewłaściwe postępowanie ze środkami spożywczymi w produkcji, obrocie oraz placówkach żywieniowych. Zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 853/2004 Rozdział XII załącznika II Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie higieny środków spożywczych, to przedsiębiorstwa sektora spożywczego zapewniają, że personel pracujący z żywnością jest szkolony w sprawach higieny żywności odpowiednio do jego charakteru pracy.

Kolejnym problemem jest brak wiedzy przedsiębiorców na temat wymagań obowiązujących przepisów prawnych w zakresie konieczności informowania PPIS o wszystkich zmianach mających wpływ na funkcjonowanie zakładu. W 2023 r. wystosowano 4 wnioski o ukaranie do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, ze względu na rozszerzenie działalności poza zakres ujęty w decyzji zatwierdzenia lub rozpoczęcie działalności bez zgody PPIS w Siedlcach. Wnioski o ukaranie dotyczyły zakładów z kategorii: inne obiekty obrotu żywnością, catering, produkcja pierwotna, organizacja kolonii.

Mając świadomość wielu zagrożeń dla zdrowia konsumentów, staramy się, aby podczas kontroli obiektów uświadamiać osoby pracujące w kontakcie z żywnością, że to właśnie one są bezpośrednio odpowiedzialne za bezpieczeństwo żywności, a tym samym za stan zdrowia społeczeństwa.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2023 rok z zakresu Higieny Komunalnej

I. Informacje ogólne.

Sekcja Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach prowadzi nadzór sanitarno – higieniczny nad warunkami higieny środowiska obiektów użyteczności publicznej oraz miejsc zbiorowego wypoczynku i rekreacji, a w szczególności nadzór nad urządzeniami wodociągowymi, w tym nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia, wody z instalacji wody ciepłej w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.*, wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

II. Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

W 2023 r. nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia jak i wody z instalacji wody ciepłej w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* był prowadzony według ustalonych z administratorami wodociągów harmonogramami poboru próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej oraz zgodnie z planem w ramach kontroli urzędowej przez PPIS w Siedlcach i jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach prowadzi nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, pochodzącej z 26 wodociągów sieciowych.

Urzędowy nadzór nad jakością wody polega na systematycznych badaniach laboratoryjnych próbek wody pobranych z wyznaczonych punktów monitoringowych, analizie uzyskanych wyników badań, a także na przeprowadzaniu kontroli stanu sanitarnego ujęć wody ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczenia ich przed negatywnymi czynnikami mogącymi skutkować pogorszeniem jakości produkowanej wody. W 2023 roku w ramach kontroli urzędowej pobrano do badań laboratoryjnych 145 próbek wody, które poddano badaniom laboratoryjnym w Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach.

Jakość wody kontrolowana jest także przez administratorów wodociągów w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej z częstotliwością oraz zakresem badań zgodnym z wymaganiami określonymi w ww. rozporządzeniu. Badania wykonywane są przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań, zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Administratorzy wodociągów na bieżąco przekazują sprawozdania z wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej badań Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Siedlcach, który analizuje je pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami i ocenia jakość wody. W 2023 roku administratorzy wodociągów przekazali PPIS w Siedlcach sprawozdania z badań laboratoryjnych 244 próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej.

Woda we wszystkich wodociągach Powiatu Siedleckiego ujmowana jest z ujęć podziemnych. W żadnym z nadzorowanych wodociągów woda nie wymaga stałej dezynfekcji. W 8 wodociągach ujmowana woda nie jest poddawana żadnym procesom uzdatniającym, są to wodociągi: Krynica, Teodorów, Oleśnica, Domanice, Kamianki Czabaje, Tokary, Laskowice, Paprotnia.

W pozostałych 18 wodociągach uzdatnianie wody odbywa się poprzez napowietrzanie i filtrację. Ten sposób uzdatniania ma na celu usunięcie z wody ujmowanej nadmiernych ilości związków chemicznych, w większości przypadków są to związki żelaza i manganu.

W próbkach wody pobranych w 2023 roku z 12 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę na terenie Powiatu Siedleckiego, nie stwierdzono żadnych przekroczeń wartości parametrycznych. Są to wodociągi: Starczewice, Kotuń, Krynica, Świniary, Kisielany, Czepielin, Dąbrowa, Siedlce, Radomyśl, Wiśniew, Oleśnica, Wodynie.

Na podstawie badań przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej oraz badań wykonanych w ramach kontroli urzędowej w 2023 roku, PPIS w Siedlcach w I kwartale 2024 roku dokonał ocen obszarowych jakości wody oraz szacowanie ryzyka zdrowotnego dla poszczególnych gmin oraz dla Powiatu Siedleckiego. Oceny zostały przekazane właściwym Wójtom, Prezydentowi m. Siedlce oraz Staroście Siedleckiemu. Ponadto w ciągu 2023 roku na podstawie własnych badań laboratoryjnych wykonanych w ramach kontroli urzędowej oraz na podstawie sprawozdań z badań próbek wody wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przekazanych przez administratorów wodociągów, PPIS w Siedlcach wydał 111 bieżących ocen jakości wody dla poszczególnych wodociągów.

Na koniec 2023 roku woda w 24 wodociągach została oceniona jako przydatna do spożycia przez ludzi, a wodę pochodzącą z wodociągu Tokary i Jasionka oceniono jako warunkowo przydatna do spożycia przez ludzi ze względu na utrzymujące się w kolejnych badaniach przekroczenia parametrów chemicznych:

- wodociąg Tokary – żelazo i mangan,

– wodociąg Jasionka mangan i jon amonowy.

PPIS w Siedlcach w związku z powyższym, w obu przypadkach wszczął postępowanie administracyjne i wydał decyzje nakazujące doprowadzenie jakości wody w tych wodociągach do wymagań określonych w przepisach prawa.

W celu poprawy jakości wody w wodociągu Tokary konieczna jest budowa stacji uzdatniania wody (obecnie ujmowana woda nie jest poddawana żadnym procesom uzdatniającym), a w wodociągu Jasionka należy zmodernizować istniejącą stację uzdatniania wody. PPIS w Siedlcach przychylił się do deklaracji administratorów wodociągów i termin wykonania decyzji w obu przypadkach został ustalony na 31.08.2025 r.

W 2023 roku na stacji uzdatniania wody Seroczyn były prowadzone prace modernizacyjne, podczas których produkcja wody o parametrach zgodnych z obowiązującymi wymaganiami w ocenie administratora stała się niemożliwa i dlatego na czas prowadzenia ww. prac sieć wodociągową wodociągu Seroczyn przyłączono do wodociągu Wodynie, w którym jakość wody odpowiada wymaganiom obowiązującego rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Aktualnie prace modernizacyjne są już zakończone. Woda dla potrzeb wodociągu Seroczyn jest podawana ze zmodernizowanej stacji uzdatniania wody Seroczyn. Jakość wody odpowiada wymaganiom obowiązujących przepisów prawa.

Krótkotrwale podwyższone wartości parametrów fizykochemicznych i organoleptycznych takich jak: żelazo, mangan, jon amonu, mętność, okresowo stwierdzono w 3 wodociągach nadzorowanych przez PPIS w Siedlcach (Olszyc Szlachecki, Czerniejew i Paprotnia). W takich sytuacjach zobowiązywano producentów wody do prowadzenia działań naprawczych celem doprowadzenia jakości wody do zgodnej z obowiązującymi przepisami prawa. W kolejnych badaniach nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie.

W wodzie pochodzącej z wodociągów: Domanice, Laskowice, Krzesk, Seroczyn, stwierdzono krótkotrwale występowanie bakterii grupy coli w liczbie nieprzekraczającej 10 jtk w 100 ml wody, przy jednoczesnym wykluczeniu obecności bakterii *Escherichia coli* i enterokoków oraz przekroczenie zalecanej ogólnej liczby mikroorganizmów na agarze odżywczym w 1 ml wody po 72 h w 22 °C. W takich przypadkach administratorzy wodociągów podejmowali bezzwłocznie działania naprawcze polegające na płukaniu sieci wodociągowych, skuteczność tych działań potwierdzali sprawozdaniami z badań sprawdzających, które wykazały zgodność powyższych parametrów z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Z powodu zanieczyszczeń mikrobiologicznych w 2023 roku jakość wody w 5 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia okresowo oceniano jako nieprzydatną do spożycia. W tych przypadkach PPIS w Siedlcach wydał w drodze decyzji administracyjnych ocenę o braku przydatności wody do spożycia, w której zobowiązywał producentów wody do czasowego unieruchomienia wodociągów, zakazał korzystania z wody do celów spożywczych oraz nakazał zapewnienie odbiorcom wody o jakości odpowiadającej wymaganiom przepisów prawa. Administratorzy po przeprowadzonych działaniach naprawczych (dezynfekcja wodociągu i płukanie sieci), okazali sprawozdania z badań laboratoryjnych pobranych z tych wodociągów próbek wody, które potwierdzały skuteczność przeprowadzonych działań

naprawczych. Zanieczyszczenia mikrobiologiczne wystąpiły w wodociągach: Mokobody, Kamianki Czabaje, Teodorów, Grała, Korczew.

Wodociąg Mokobody

W sierpniu 2023 roku w jednej próbce wody pochodzącej z wodociągu Mokobody stwierdzono obecność bakterii Enterokoki (paciorkowce kałowe) - 2 [$<1;8$] jtk w 100 ml.

Wartość parametryczna dla parametru Enterokoki (paciorkowce kałowe) zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) wynosi 0 jtk w 100 ml wody.

W związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach, wydał decyzję Nr HKN.9012.3.2.23.2023, znak HKN.903.1.9.5.2023 z dnia 04.08.2023 r., w której stwierdził brak przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Mokobody bez wyłączenia możliwości korzystania z wody do celów sanitarnych. Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w Siedlcach nakazał Związkowi Międzygminnemu Wodociągów i Kanalizacji Wiejskich w Węgrowie, ul. Gdańska 118, 07 – 100 Węgrów, unieruchomienie wodociągu Mokobody, podjęcie działań naprawczych zmierzających do doprowadzenia jakości wody z wodociągu Mokobody do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) oraz poinformowanie użytkowników o braku przydatności wody do spożycia w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie. Termin przedstawienia Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Siedlcach sprawozdań z badań próbek wody, pobranych z punktów monitoringowych zlokalizowanych na wodociągu Mokobody, których wyniki będą zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi, ustalono na dzień 18.08.2023 r.

Administrator wodociągu niezwłocznie podjął działania naprawcze, a ich skuteczność została potwierdzona badaniami laboratoryjnymi próbek wody pobranych we wszystkich punktach monitoringowych. Otrzymane wyniki badań były zgodne z wymaganiami obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

W dniu 21.08.2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach na podstawie sprawozdań z ww. badań oraz na podstawie sprawozdań z badań kontrolnych przeprowadzonych w ramach kontroli urzędowej Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wydał ocenę jakości wody w wodociągu Mokobody, w której stwierdził przydatność wody do spożycia.

Wodociąg Kamianki Czabaje

W listopadzie 2023 roku w jednej próbce wody pochodzącej z wodociągu Kamianki Czabaje stwierdzono obecność bakterii Enterokoki (paciorkowce kałowe) - 2 [$<1;9$] jtk w 100 ml. Wartość parametryczna dla parametru enterokoki, zawarta w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) to 0 jtk w 100 ml wody. W związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach, wydał decyzję Nr HKN.9012.3.2.42.2023, znak HKN.903.1.21.7.2023.3 z dnia 29.11.2023 r., w której

stwierdził brak przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Kamianki Czabaje bez wyłączenia możliwości korzystania z wody do celów sanitarnych. Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w Siedlcach nakazał Związkowi Komunalnemu „Paprotnia”, ul. Jana Pawła II 20, 08 – 107 Paprotnia, unieruchomienie wodociągu Kamianki Czabaje, podjęcie działań naprawczych zmierzających do doprowadzenia jakości wody z wodociągu Kamianki Czabaje do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) oraz poinformowanie użytkowników o braku przydatności wody do spożycia w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie. Termin przedstawienia Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Siedlcach sprawozdań z badań próbek wody, pobranych z punktów monitoringowych zlokalizowanych na wodociągu Kamianki Czabaje, których wyniki będą zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi, ustalono na dzień 22.12.2023 r.

Administrator wodociągu niezwłocznie podjął działania naprawcze, a ich skuteczność została potwierdzona badaniami laboratoryjnymi próbek wody pobranych we wszystkich punktach monitoringowych. Otrzymane wyniki badań były zgodne z wymaganiami obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

W dniu 04.12.2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach na podstawie sprawozdań z ww. badań oraz na podstawie sprawozdań z badań kontrolnych przeprowadzonych w ramach kontroli urzędowej Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wydał ocenę jakości wody w wodociągu Kamianki Czabaje, w której stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Wodociąg Teodorów

W listopadzie 2023 roku w jednej próbce wody pochodzącej z wodociągu Teodorów stwierdzono obecność bakterii Enterokoki (paciorkowce kałowe) - 3 [$<1;9$] jtk w 100 ml.

W związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach, wydał decyzję Nr HKN.9012.3.2.39.2023, znak HKN.903.1.22.6.2023.3 z dnia 16.11.2023 r., w której stwierdził brak przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Teodorów bez wyłączenia możliwości korzystania z wody do celów sanitarnych. Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w Siedlcach nakazał Zakładowi Gospodarki Komunalnej Skórzec Sp. z o. o., ul. Siedlecka 3, 08-114 Skórzec unieruchomienie wodociągu Teodorów, podjęcie działań naprawczych zmierzających do doprowadzenia jakości wody z wodociągu Teodorów do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) oraz poinformowanie użytkowników o braku przydatności wody do spożycia w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie. Termin przedstawienia Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Siedlcach sprawozdań z badań próbek wody, pobranych z punktów monitoringowych zlokalizowanych na wodociągu Teodorów, których wyniki będą zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi, ustalono na dzień 11.12.2023 r.

Administrator wodociągu niezwłocznie podjął działania naprawcze, a ich skuteczność została potwierdzona badaniami laboratoryjnymi próbek wody pobranych we wszystkich punktach monitoringowych. Otrzymane wyniki badań były zgodne z wymaganiami

obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

W dniu 08.12.2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach na podstawie sprawozdań z ww. badań oraz na podstawie sprawozdań z badań kontrolnych przeprowadzonych w ramach kontroli urzędowej Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wydał ocenę jakości wody w wodociągu Teodorów, w której stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Wodociąg Grala

W maju 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach, na podstawie wyników badań próbki wody pobranej z wodociągu Grala, w której stwierdzono obecność bakterii Enterokoki (paciorkowce kałowe) - 1 [$<1;8$] jtk w 100 ml wydał decyzję Nr HKN.9012.3.2.11.2023, znak HKN.903.1.32.4.2023 z dnia 19.05.2023 r., stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi bez wyłączenia możliwości korzystania z wody do celów sanitarnych i nakazał Zakładowi Gospodarki Komunalnej Skórzec Sp. z o. o., ul. Siedlecka 3, 08-114 Skórzec unieruchomienie wodociągu Grala zaopatrującego ludność w wodę przeznaczoną do spożycia, podjęcie działań naprawczych zmierzających do doprowadzenia jakości wody z wodociągu Grala do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) oraz poinformowanie użytkowników wody o braku przydatności wody do spożycia w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie. Termin przedstawienia Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Siedlcach sprawozdań z badań próbek wody, pobranych ze wszystkich punktów monitoringowych zlokalizowanych na wodociągu Grala, których wyniki będą zgodne z przepisami prawa określił do dnia 31.05.2023 r.

Administrator wodociągu niezwłocznie podjął działania naprawcze, a ich skuteczność została potwierdzona badaniami laboratoryjnymi próbek wody pobranych we wszystkich punktach monitoringowych. Otrzymane wyniki badań były zgodne z wymaganiami obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

W dniu 25.05.2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach na podstawie sprawozdań z ww. badań oraz na podstawie sprawozdań z badań kontrolnych przeprowadzonych w ramach kontroli urzędowej Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wydał ocenę jakości wody w wodociągu Grala, w której stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Wodociąg Korczew

W sierpniu 2023 roku w jednej próbce wody pochodzącej z wodociągu Korczew stwierdzono obecność bakterii Enterokoki (paciorkowce kałowe) - 2 [$<1;9$] jtk w 100 ml (sprawozdanie z badań nr OL-LBW.9051.1.761/n-762/n.2023 z dnia 11.08.2023 r., sporządzone przez OL PSSE w Siedlcach). W związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach, wydał decyzję Nr HKN.9012.3.2.25.2023, znak HKN.903.1.1.6.2023 z dnia 11.08.2023 r., w której stwierdził brak przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Korczew bez wyłączenia możliwości korzystania

z wody do celów sanitarnych. Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w Siedlcach nakazał Gminnemu Zakładowi Gospodarki Komunalnej w Korczewie, ul. Ks. Brzóska 20 a, 08 – 108 Korczew unieruchomienie wodociągu Korczew, podjęcie działań naprawczych zmierzających do doprowadzenia jakości wody z wodociągu Korczew do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) oraz poinformowanie użytkowników o braku przydatności wody do spożycia w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie. Termin przedstawienia Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Siedlcach sprawozdań z badań próbek wody, pobranych z punktów monitoringowych zlokalizowanych na wodociągu Korczew, których wyniki będą zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi, ustalono na dzień 25.08.2023 r.

Administrator wodociągu niezwłocznie podjął działania naprawcze, a ich skuteczność została potwierdzona badaniami laboratoryjnymi próbek wody pobranych we wszystkich punktach monitoringowych (sprawozdanie z badań jakości wody nr 578/2023, nr 579/2023 z dnia 24.08.2023 r., sporządzone przez Laboratorium PWiK Sp. z o. o. w Siedlcach). Otrzymane wyniki badań były zgodne z wymaganiami obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

W dniu 28.08.2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach na podstawie sprawozdań z ww. badań oraz na podstawie sprawozdań z badań kontrolnych przeprowadzonych w ramach kontroli urzędowej Państwowej Inspekcji Sanitarnej (sprawozdanie z badań nr OL-LBW.9051.1.831/n-832/n.2023 z dnia 28.08.2023 r. sporządzone przez OL PSSE w Siedlcach), wydał ocenę jakości wody w wodociągu Korczew, w której stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W omawianym okresie do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach nie wpłynęły zgłoszenia od osób korzystających z wody pochodzącej z nadzorowanych wodociągów, o reakcjach niepożądanych związanych z jej spożyciem.

III. Obiekty użyteczności publicznej.

Kontrole sanitarne przeprowadzone w obiektach użyteczności publicznej w większości nie wykazały nieprawidłowości. Podczas kontroli sanitarnej w jednym hotelu, przedsiębiorca nie okazał sprawozdań z badań ciepłej wody użytkowej w kierunku wykrycia bakterii *Legionella sp.* co stanowi naruszenie - § 18 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294). W związku z powyższym PPIS w Siedlcach wszczął z urzędu postępowanie administracyjne mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, a także postępowanie przed wydaniem decyzji opłatowej. Ustalono termin usunięcia nieprawidłowości, właściciel hotelu wykonał badania ciepłej wody użytkowej w ww. zakresie i przedstawił PPIS w Siedlcach sprawozdania z badań, z których wynikało, że jakość ciepłej wody użytkowej w tym hotelu jest zgodna z obowiązującym ww. rozporządzeniem.

Ponadto w omawianym okresie do Sekcji Higieny Komunalnej wpłynęło 15 interwencji od mieszkańców Powiatu Siedleckiego, które dotyczyły m. in. niewłaściwej gospodarki odpadami komunalnymi, niewłaściwej gospodarki ściekami, prowadzenia uciążliwej

działalności gospodarczej, zamiany studni na zbiornik na ścieki, pogorszenia jakości wody, gromadzenia na posesji pojemników z ciecżą niewiadomego pochodzenia.

W związku z 4 interwencjami PPIS w Siedlcach podjął działania stosownie z posiadanymi kompetencjami. W 3 przypadkach przeprowadzono kontrole sanitarne, podczas których nie zostały potwierdzone zarzuty podnoszone w interwencjach. W związku z interwencją dotyczącą pogorszenia jakości wody dostarczanej przez wodociąg Seroczyn pobrano do badań próbki wody ze punktów monitoringowych. Wyniki badań potwierdziły zgłaszane w interwencji zarzuty. Administrator wodociągu w związku z otrzymanymi wynikami badań oraz w związku z prowadzonymi pracami związanymi z modernizacją stacji uzdatniania wody Seroczyn postanowił wyłączyć z użytkowania stację uzdatniania wody Seroczyn, a sieć wodociągową podłączył do wodociągu Wodynie.

W 11 przypadkach interwencje zostały przekazane do rozpatrzenia i podjęcia ewentualnych działań zgodnie z posiadanymi kompetencjami do Organów Samorządowych lub Organów Ochrony Środowiska.

Podsumowanie

Woda podawana przez wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ludności zlokalizowane na terenie Powiatu Siedleckiego nie stwarza zagrożenia dla zdrowia konsumentów. Stwierdzone w 2023 roku zanieczyszczenia mikrobiologiczne w 5 wodociągach, miały charakter incydentalny, a podjęte nie. Wszyscy administratorzy wodociągów wykonują wymagane badania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej, a w przypadku wystąpienia nieprawidłowości podejmują stosowne działania naprawcze mające na celu poprawę jakości dostarczanej mieszkańcom wody. Stwierdzone podczas prowadzonego nadzoru PPIS w Siedlcach nieprawidłowości w miarę możliwości są niezwłocznie usuwane przez administratorów wodociągów, którzy podejmują również własne inicjatywy na rzecz poprawy jakości dostarczanej wody. Działania te dotyczą w szczególności remontów, modernizacji stacji uzdatniania wody, budowy zbiorników wyrównawczych, montażu bakteriobójczych lamp UV, wymiany źródeł filtracyjnych, a także wykonywania dodatkowych tj. poza ustalonym harmonogramem, badań laboratoryjnych próbek wody.

Podczas kontroli obiektów użyteczności publicznej nie stwierdzono nieprawidłowości. Stwierdzono poprawę warunków sanitarno – higienicznych w toalecie dla klientów, przy stacji paliw. W dwóch skontrolowanych obiektach, w obiekcie hotelarskim oraz zakładzie opiekuńczo - leczniczym, bezpieczeństwo ciepłej wody potwierdzono sprawozdaniami z badań próbek ciepłej wody w kierunku wykrycia bakterii *Legionella sp.*

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2023 rok z zakresu Higieny Pracy

W 2023 roku pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy PSSE w Siedlcach znajdowało się 214 zakładów pracy zatrudniających łącznie 5307 pracowników.

Struktura wielkości zakładów w powiecie siedleckim przedstawiała się następująco:

- 127 zakładów zatrudniających do 9 pracowników - 59,35 %

- 68 zakładów zatrudniających do 49 pracowników - 31,78 %
- 14 zakładów zatrudniających do 249 pracowników - 6,54 %
- 5 zakładów zatrudniających powyżej 250 pracowników - 2,34 %.

W poniższej tabeli przedstawiono ogólną liczbę obiektów w poszczególnych branżach, wg numerów PKD:

Numer PKD	Liczba obiektów w ewidencji
01- uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, wyłączając działalność usługową	12
02 - leśnictwo i pozyskiwanie drewna	2
10 - produkcja artykułów spożywczych	32
11- produkcja napojów	1
13- produkcja wyrobów tekstylnych	2
14 – produkcja odzieży	1
15 – produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	1
16 - produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	13
17 - produkcja papieru i wyrobów z papieru	1
18 – poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1
20 – produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1
22 - produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1
23 - produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	5
24 - produkcja metali	1
25 - produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	24
28 - produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych	8
29 - produkcja pojazdów samochodowych przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	1
31- produkcja mebli	2
32 - pozostała produkcja wyrobów	3
33 - naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1
36 - pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	10
37 - odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2
38 - działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, odzysk surowców	3
41 - roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2
42 - roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	4
43 - roboty budowlane specjalistyczne	7
45 - handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi: naprawa pojazdów samochodowych	11
46 - handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	19
47 - handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	17
49 – transport lądowy oraz transport rurociągowy	5
53 – działalność pocztowa i kurierska	1
56 – działalność usługowa związana z żywieniem	1
71 - działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne	1
81 - działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	2
84 - administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6
85 - edukacja	1
86 – opieka zdrowotna	7
96- pozostała indywidualna działalność usługowa	2
RAZEM	214

Do zakresu działania higieny pracy, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 416), należy:

- 1) kontrola utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy, w tym również spełnianie przez podmiot kontrolowany obowiązków, o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne;
- 2) nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy;
- 3) wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub o braku podstaw do jej stwierdzenia;
- 4) nadzór nad bezpieczeństwem chemicznym, w tym:
 - przestrzeganiem przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1816) obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych;
 - przestrzeganiem, przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursory kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
 - przestrzeganiem przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej w oparciu o ustawę z dnia 09 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r., poz. 24).
- 5) nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz przestrzegania przepisów ww. ustawy dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie.

W roku 2023 pracownicy PSSE w Siedlcach skontrolowali 30 obiektów, przeprowadzili 42 kontrole. Wydanych zostało 10 decyzji z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, nakładających na pracodawców 36 nakazów do wykonania w ustalonych terminach oraz 11 decyzji płatniczych.

Ad.1)

Pracodawcy są zobowiązani do zapewnienia pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. W 2023 roku podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń sanitarno – higienicznych i pomieszczeń pracy.

W 2023 r. nie kontrolowano obiektów prowadzących działalność w zakresie sprzedaży, magazynowania i/lub przeładunku paliw ciekłych (realizacja obowiązków o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne tj. posiadania koncesji, wpisu do rejestru podmiotów przywożących, zgłaszania do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki infrastruktury paliw ciekłych).

Ad. 2)

Pracodawcy zatrudniający pracowników w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w środowisku pracy, są zobowiązani do dokonywania badań i pomiarów tych czynników. W 6 zakładach pracy stwierdzono brak lub brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy.

Czynnikami szkodliwymi (stężenia/natężenia powyżej NDS/NDN) były:

- hałas;
- drgania mechaniczne miejscowe;
- pyły drewna.

Narażenie na poszczególne czynniki szkodliwe przedstawia poniższa tabela.

Liczba narażonych na czynniki szkodliwe (stężenia/ natężenia powyżej NDS /NDN) i liczba zakładów, w których występowały przekroczenia NDS/NDN (wg stanu na koniec roku 2023)

Czynnik szkodliwy	2023 r.	
	Liczba zakładów	Liczba narażonych pracowników
Hałas	6	80
Drgania mechaniczne miejscowe	1	1
Pyły drewna	1	3
Ogólna liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia/liczba zakładów	7/83 (jeden pracownik narażony jest zarówno na hałas jak i na drgania mechaniczne miejscowe)	

W ramach sprawowanego nadzoru w 2023 r. wydano decyzję zobowiązującą pracodawcę do poprawy warunków zdrowotnych środowiska pracy poprzez obniżenie, stwierdzonych pomiarami przekroczeń NDS pyłów drewna, do wartości co najmniej obowiązującego normatywu higienicznego. Pracodawcy, u których stwierdzono przekroczenia NDN dźwięku i drgań mechanicznych miejscowych, w trakcie trwania czynności kontrolnych, okazywali wprowadzone w życie programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas i drgania.

Pracownicy narażeni na ponadnormatywne natężenie dźwięku stanowią od lat najliczniejszą grupę zatrudnionych w środowisku pracy ze stwierdzonymi przekroczeniami normatywów higienicznych. Częstym powodem braku możliwości obniżenia natężenia dźwięku w środowisku pracy jest specyfika produkcji. W takich przypadkach na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz. U. nr 157, poz. 1317) pracodawcy są zobowiązani do sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno - technicznych zmierzających do jak najskuteczniejszego ograniczenia narażenia pracowników na hałas a w przypadku, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas nie jest możliwe za pomocą środków ochrony zbiorowej lub organizacji pracy, pracodawcy

zobowiązani są udostępnić pracownikom, właściwe i dostosowane do poziomu dźwięku, środki ochrony indywidualnej oraz nadzorować prawidłowość ich stosowania.

W stosunku do 2022 r. poprawiono warunki pracy 15 pracownikom w tym:

- 4 pracownikom w jednym zakładzie pracy w zakresie obniżenia natężenia dźwięku poprzez zmianę lokalizacji stanowisk pracy;
- 11 pracownikom w 1 zakładzie pracy w zakresie obniżenia stężenia pyłów mąki poprzez modernizację/usprawnienie systemu wentylacyjnego i reorganizację stanowisk pracy.

Na podstawie kontroli przeprowadzonych w roku sprawozdawczym i w latach ubiegłych w nadzorowanych obiektach na terenie Powiatu Siedleckiego stwierdzono, że występuje potencjalne narażenie 979 pracowników w 66 zakładach pracy, na szkodliwe czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 2 i/lub 3 grupy zagrożenia. W 2023 r. w ww. zakresie zostały skontrolowane 3 zakłady zatrudniające 156 pracowników narażonych na czynniki biologiczne 2 grupy zagrożenia i/lub 141 pracowników narażonych na czynniki biologiczne 3 grupy zagrożenia, podczas kontroli nie stwierdzono uchybień.

Na podstawie obowiązujących przepisów prawnych corocznie egzekwujemy obowiązki pracodawców dot.:

- przesyłania „Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym”, corocznie do 15 stycznia, zgodnie z § 4. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. z 2024 r., poz. 156), w części B.III uwzględniając procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, z podaniem liczby osób pracujących w kontakcie i/lub narażeniu oraz pozostałych informacji zgodnie ze wzorem (Załącznik Nr 2 do ww. rozporządzenia);
- wprowadzenia w życie przepisów zawartych w ww. rozporządzeniu (m.in. stosowanie środków ochrony indywidualnej, prowadzenie rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność kontaktu z tym procesem, rejestru pracowników narażonych na ten proces technologiczny, szkolenia, informowanie pracowników).

W 2023 r. w 49 zakładach na naszym terenie występował kontakt i/lub narażenie na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (w 2022 r. w 38 obiektach). Skontrolowanych zostało w 2023 r. 7 zakładów zatrudniających 38 pracowników w narażeniu na czynniki rakotwórcze, przeprowadzono 8 kontroli (w tym sprawdzające), wydano 1 decyzję dotyczącą:

braku rejestru prac narażających pracowników na czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;

braku rejestru pracowników narażonych na czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;

niezłożenia do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach i procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Ad. 3)***Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2018 – 2023***

Pozycja z wykazu - jednostka chorobowa	2018 r.	2019 r.	2020	2021	2022	2023 r.
Poz. 3 - pylice płuc	-	-	1	1	-	-
Poz. 6 – astma oskrzelowa						1
Poz. 7 - zewnątrzpoходne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	-	-	-	-	1	1
Poz. 12 – alergiczny nieżyt nosa						1
Poz. 15 - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat	2	4	1	6	4	-
Poz. 19 - przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem -wykonywania pracy	1	-	1	-	1	1
Poz. 20 - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	1	2	-	1	1	2
Poz. 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (borelioza)	11 (boreliozy)	21 (20 borelioza + 1 kleszczowe zapalenie mózgu)	3 (borelioza)	5 (borelioza)	7 (6 borelioza + 1 kleszczowe zapalenie mózgu)	15 (w tym 14 borelioza + 1 przypadek kleszczowego zapalenia mózgu)
Razem	15	27	6	13	14	21

W 2023 r. do PSSE w Siedlcach zgłoszono 22 przypadki podejrzeń chorób zawodowych, przeprowadzono 32 postępowania w sprawach chorób zawodowych, sporządzono 32 karty oceny narażenia zawodowego, wystawiono 21 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, 22 karty stwierdzenia choroby zawodowej. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych była wyższa o 7 w stosunku do 2022 r. a liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej także wyższa w stosunku do 2022 r.

W 2023 r. stwierdzono najwięcej, bo ponad 70% chorób zawodowych z poz. 26 obowiązującego wykazu chorób zawodowych: choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (borelioza - 14 przypadków u rolników indywidualnych i 1 przypadek kleszczowego zapalenia mózgu także u rolnika). Spowodowane jest to specyfiką środowiska pracy rolnika oraz faktem, iż tereny wschodnie Polski zaliczane są do terenów endemicznego występowania kleszczy w tym zakażonych krętkiem *Borrelia burgdorferi* i wirusem kleszczowego zapalenia mózgu. U jednego rolnika indywidualnego stwierdzono trzy jednostki chorobowe: poz. 6 – astma oskrzelowa, poz. 7.1 - zewnątrzpoходne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych i poz. 12 alergiczny nieżyt nosa. Ponadto u 2 rolników indywidualnych stwierdzono po 1 przypadku choroby zawodowej z poz. 20.1 – przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego spowodowane sposobem wykonywania pracy – zespół cieśni w obrębie nadgarstka. Osoby prowadzące własną działalność rolniczą nie są objęte nadzorem higieny pracy w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy.

Ad. 4)

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem chemicznym w roku 2023 przeprowadzono ogółem 23 kontrole (skontrolowano: 2 producentów, 4 dystrybutorów i 17 podmiotów stosujących substancje i/lub mieszaniny chemiczne). Wystawiono 6 decyzji dot. substancji/mieszanin chemicznych.

W wyniku kontroli stwierdzona następujące uchybienia:

- brak spisu stosowanych substancji/mieszanin chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie - 5 przypadków;
- brak instrukcji określającej sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu środków chemicznych w magazynie - 1 przypadek;
- brak kart charakterystyk dla stosowanych substancji/ mieszanin chemicznych - 4 przypadki;
- niezgodna z obowiązującymi przepisami karta charakterystyki dla wprowadzanej do obrotu mieszaniny chemicznej (niewłaściwa klasyfikacja i identyfikator produktu) - 1 przypadek;
- niezgodne z obowiązującymi przepisami oznakowanie opakowania wprowadzanej do obrotu mieszaniny chemicznej - 1 przypadek;
- nie zapewniono instrukcji bhp dot. postępowania z substancjami/mieszaninami chemicznymi, która uwzględniałaby informacje zawarte w kartach charakterystyki – 2 przypadki;
- aktualizacji oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na czynniki chemiczne - 4 przypadki.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2023 r., poz. 416) m.in. Państwowa Inspekcja Sanitarna jest podmiotem obowiązany do zgłaszania przypadków podejrzenia lub stwierdzenia zatrucia chemicznym produktem biobójczym do odpowiednich ośrodków toksykologicznych odpowiedzialnych za kontrolę zatruc produktami biobójczymi. W 2023 r. takie sytuacje nie miały miejsca. Niemniej jednak podczas kontroli w obiektach wprowadzających do obrotu i/lub stosujących produkty biobójcze

(12 kontroli) zwracamy szczególną uwagę na prawidłowe oznakowanie produktów, aby w obrocie obecne były wyłącznie produkty w oryginalnych opakowaniach, prawidłowo oznakowane i posiadające pozwolenie na wprowadzenie do obrotu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorów narkotyków:

- kategorii 2 (bezwodnik octowy, kwas fenylooctowy, kwas antranilowy, piperydyna, nadmanganian potasu i ich sole);
- kategorii 3 (kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy, toluen, eter etylu, aceton, keton metylowo - etylowy i ich sole z wyjątkiem soli kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego)

obowiązków wynikających z:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939),
- rozporządzenia (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. w sprawie prekursorów narkotykowych,
- rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi,
- rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/1011 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady

w sprawie prekursorów narkotykowych i rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2005 określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 1277/2005.

W roku 2023 przeprowadzono 1 kontrolę zakładu wprowadzającego do obrotu prekursory narkotyków. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ad. 5)

W 2023 roku na naszym terenie nie stwierdziliśmy stacjonarnych punktów handlu środkami zastępczymi. Nie odnotowano również innych form wprowadzania do obrotu tych środków. Zorganizowane zostały dwa spotkania robocze przedstawicieli PPIS w Siedlcach z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach w celu rozeznania rynku ewentualnego obrotu środkami zastępczymi i/lub wytwarzania środków zastępczych. Podczas spotkań, na podstawie posiadanych aktualnie danych, na nadzorowanym terenie, nie namierzono miejsc/obiektów zajmujących się wytwarzaniem środków zastępczych i/lub miejsc, w których można nabyć środki zastępcze a także miejsc o taką działalność podejrzanych. W przypadku pozyskania informacji o podejrzeniu prowadzenia nielegalnej działalności w zakresie obrotu środkami zastępczymi i/lub wytwarzania środków zastępczych KMP w Siedlcach i PSSE w Siedlcach zobowiązały się do wzajemnego informowania i współpracy.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badania pośmiertne są zobowiązane zgłaszać państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu, wszystkie przypadki podejrzeń zatruc środków zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, narkotykami, lekami jak i zgonów, których przyczyną mogło być albo było takie zatrucie. W 2023 r. ww. podmioty nie zgłosiły żadnych przypadków podejrzeń zatruc/zgonów tymi substancjami. Wystosowane zostały pisma przypominające o ustawowym obowiązku w powyższym zakresie.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2023 rok z zakresu Higieny Dzieci i Młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) na terenie powiatu siedleckiego w zakresie higieny dzieci i młodzieży ukierunkowana była na działania zmierzające do osiągnięcia pożądanych norm zdrowotnych, które umożliwiają zachowanie lub przywracanie optymalnych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych.

W roku 2023 r. pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży obejmowali swoim nadzorem 71 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 8 placówek sezonowych (zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży).

Ogółem w placówkach tych przeprowadzono 36 kontroli sanitarnych (28 w placówkach stałych, 7 w placówkach sezonowych), w tym 1 kontrolę związaną z zaopiniowaniem placówki (1 decyzja o warunkach bezpieczeństwa i higieny).

Warunki techniczno-sanitarne:

Z roku na rok warunki techniczno-sanitarne zakładów nauczania i wychowania ulegają poprawie poprzez prowadzone remonty, wymianę starego, zniszczonego wyposażenia na nowe (ławki i krzesła).

W roku 2023 r. nie odnotowano placówek o niedostatecznym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym. W 3 placówkach na terenie powiatu siedleckiego przeprowadzono remonty generalne. W 1 zespole oświatowym wymieniono instalację elektryczną w całym budynku, zamontowano hydranty, grodzie, okna i drzwi ppoż, instalację fotowoltaiczną, przebudowano wejście główne do budynku szkoły oraz wejście od strony kuchni. W 2 szkołach podstawowych dokonano termomodernizacji budynków szkoły, wymiany pieców co, zamontowano instalację fotowoltaiczną, odnowiono sale lekcyjne i pomieszczenia sanitarne dla uczniów. Prowadzone były również drobne prace naprawcze i konserwatorskie.

Ponadto w 1 ze skontrolowanych szkół podstawowych dokonano rozbudowy budynku o salę zajęć dla oddziału przedszkolnego, szatnię oraz pomieszczenie sanitarne.

Na terenie powiatu siedleckiego wszystkie placówki są skanalizowane, posiadają instalację wodociągową i zapewniają bieżącą zimną i ciepłą wodę do mycia rąk przez cały rok szkolny. Kontrole sanitarne przeprowadzone w okresie sprawozdawczym wykazały, że placówki oświatowo-wychowawcze spełniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. Placówki zaopatrzone są w wystarczającą ilość środków czystości. Urządzenia sanitarne w obiektach są sprawne.

W dalszym ciągu na terenie powiatu siedleckiego funkcjonują szkoły i przedszkola, w których jest niedostateczna liczba urządzeń sanitarnych w stosunku do liczby uczniów/przedszkolaków. Obiekty te nie były kontrolowane w roku sprawozdawczym 2023 r.

Mebłe edukacyjne:

Istotny wpływ na prawidłową postawę i zdrowie przedszkolaka/ucznia mają meble edukacyjne (stoliki i krzesła) dostosowane do zasad ergonomii.

W okresie sprawozdawczym, ocenie dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów poddano 3 oddziały szkolne. Badanie wykazało, że wszystkie dzieci korzystały z krzesełek i stolików dostosowanych do swojego wzrostu.

W klasach IV-VIII szkoły podstawowej najczęściej stosowany jest gabinetowy system nauczania, który powoduje występowanie trudności w dostosowaniu mebli do wzrostu uczniów, gdyż z tej samej sali korzystają uczniowie o różnym wieku i wzroście. Ponadto przy nauczaniu zintegrowanym w klasach I-III obserwuje się odchodzenie od tradycyjnego ustawienia stolików i krzeseł, co nie zawsze jest wskazane ze względu na zapewnienie dobrego oświetlenia naturalnego (rozmieszczenie stanowisk pracy uczniów i tablicy powinno zapewnić dobre oświetlenie naturalne z lewej strony).

Rozwój/zdrowie ucznia:

Bardzo ważnym elementem warunkującym odpowiedni rozwój ucznia jest wychowanie fizyczne w szkole, którego celem jest nie tylko kształtowanie prawidłowej budowy ciała, rozwijanie sprawności fizycznej, podnoszenie odporności organizmu, ale również kontrola i utrzymanie zdrowia psychicznego dziecka.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego spełniają wszystkie skontrolowane w okresie sprawozdawczym placówki. Nadal obserwuje się, że pomimo posiadania sal gimnastycznych i boisk, ze względu na dużą liczbę oddziałów, zajęcia wychowania fizycznego odbywają się również na korytarzach szkolnych.

W szkołach posiadających zaplecze bloku wychowania fizycznego z działającymi natryskami, uczniowie po lekcjach kultury fizycznej nie korzystają z kąpeli. Funkcjonujące natryski wykorzystywane są zazwyczaj po dodatkowych, pozalekcyjnych zajęciach sportowych.

W ramach działań profilaktycznych mających na celu wyeliminowanie czynników sprzyjających rozwojowi wad postawy u młodych ludzi, przeprowadzono ocenę obciążenia ciężarem tornistrów szkolnych uczniów jednej ze szkół podstawowych wchodzących w skład zespołu oświatowego. Na ogólną liczbę 273 dzieci z 15 oddziałów biorących udział w badaniu, optymalną normę obciążenia ciała ciężarem tornistra uzyskało 68 uczniów, co stanowi 25 %, natomiast dopuszczalną normę odnotowano w przypadku 127 uczniów (46,5 %). Pomiary wykazały, że u 78 dzieci ciężar plecaka w stosunku do masy ciała jest nieprawidłowy (28,5 % badanych osób). Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego, ciężar plecaka nie powinien przekraczać 10 % – 15 % masy ciała ucznia.

Bardzo ważnym czynnikiem, który ma wpływ na zmniejszenie ciężaru plecaków uczniowskich jest możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w placówce. We wszystkich skontrolowanych obiektach szkolnych powiatu siedleckiego takie miejsca są zapewniane. Zwrócono uwagę, że coraz więcej placówek, między innymi w tym celu, oferuje uczniom do dyspozycji własne indywidualne szafki szatniowe.

Wypoczynek dzieci i młodzieży:

W ramach sprawowanego nadzoru zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży stwierdzono, że ze zorganizowanej formy wypoczynku w 2023 r. podczas 7 skontrolowanych turnusów skorzystało 221 dzieci.

Przeprowadzone kontrole placówek będących pod nadzorem PIS w większości nie wykazały zaniedbań w zakresie czystości i porządku. Obiekty były przygotowane prawidłowo. Stan sanitarny w placówkach wypoczynku był zadowalający. Organizatorzy stworzyli prawidłowe warunki pobytu dzieci i młodzieży.

Na terenie powiatu siedleckiego odnotowano 1 „dziki turnus” półkolonii (niezarejestrowany w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej), gdzie stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-higienicznego. W wyniku interwencji pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Siedlcach oraz przedstawicieli Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Siedlcach wypoczynek został zamknięty.

Akcje zimowego i letniego wypoczynku przebiegały sprawnie, bez większych zastrzeżeń. Nie odnotowano wypadków, urazów i problemów z wszawicą.

Zwalczanie wszawicy:

W dalszym ciągu na terenie działalności PSSE w Siedlcach występuje problem wszawicy, dlatego też pracownicy inspekcji sanitarnej prowadzili kontrole również pod kątem profilaktyki i zwalczania tego zjawiska (przekazywanie stanowiska Głównego Inspektora

Sanitarnego na temat wyżej wymienionej problematyki, informowanie o materiałach edukacyjnych dostępnych na stronie stacji). W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu siedleckiego odnotowano 8 potwierdzonych przypadków pedikulozy wśród dzieci i młodzieży. W wyniku skoordynowanych działań dyrektora placówki, kadry pedagogicznej, personelu medycznego oraz rodziców problem czystości głów został w miarę szybko zlikwidowany.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2023 rok z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

W myśl art. 6 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. (Dz.U. z 2024 poz. 416) Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych poprzez propagowanie zasad zdrowego stylu życia, prowadzenie działań zmierzających do zapobiegania chorobom zakaźnym, pobudzania aktywności prozdrowotnej ludzi na rzecz indywidualnej odpowiedzialności za zdrowie i na rzecz zdrowia publicznego.

Zadania w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia (OZiPZ) realizowała w oparciu o wytyczne Komisji Europejskiej, Światowej Organizacji Zdrowia oraz Ministerstwa Zdrowia. Praca na rzecz środowiska lokalnego skupia się w szczególności na szkoleniu edukatorów w programach proponowanych przez Inspekcję Sanitarną, doradztwie metodyczno-merytorycznym osobom będącym edukatorami, współorganizacji, bądź organizacji imprez, ściśle związanych z informacją i edukacją społeczeństwa w kontekście zdrowia.

Ważną i obszerną zadaniowo w działalności Sekcji OZiPZ jest profilaktyka antytytoniowa. Zgodnie z aktualnymi celami i strategiami w zdrowiu publicznym, w tym mocno akcentowanym dążeniem do naturalnej eradykacji nałogu tytoniowego, wdramy działania zapobiegające paleniu u najmłodszych. Realizacja programów profilaktyki antytytoniowej dla dzieci i młodzieży wpisuje się w te cele. Inspekcja Sanitarna ma dwie propozycje dla środowiska dzieci i młodzieży, które są realizowane w naszym powiecie: *Znajdź właściwe rozwiązanie* oraz *Bieg po zdrowie* (programy realizowało 9 placówek szkolnych i przedszkolnych), przeedukowano łącznie 362 uczniów oraz 724 rodziców, którzy w każdym z programów są również adresatem działań.

Elementem profilaktyki antytytoniowej jest także monitoring stosowania zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, prowadzony przez wszystkie sekcje nadzoru PSSE w Siedlcach. Pracownicy w trakcie kontroli obiektów sprawdzają prawidłowość stosowania zapisów ww. ustawy, w tym stosowanie znaku zakazu palenia papierosów i e-papierosów. Nie zgłoszono zastrzeżeń w tym zakresie.

Duży nacisk kładzie się na realizację programu profilaktyki otyłości wśród dzieci i młodzieży pod nazwą *Trzymaj Formę*. Elementy tego programu - edukacja konsumencka, czytanie etykiet i nauka zdrowego odżywiania są podwaliną pod przyszłe zachowania prozdrowotne dzieci, jako dorosłych ludzi. Potrzeba przekazywania wiedzy w tym zakresie wynika ze zwiększającej

się liczby dzieci z nadwagą i otyłością. W 2023 r. na terenie powiatu program realizowało **19** szkół podstawowych, edukacją objęto **1558** uczniów. W placówkach eksponowano wystawy promujące zdrowy styl życia, pt.: *Sprzymierzeńcy szczupłej sylwetki, Jedz zdrowo i czuj się fajowo, Aktywność fizyczna, Przecukrzeni*. W 2023 r. w jednej placówce oświatowo-wychowawczej realizowany był także program „Żyj dobrze”, którego celem jest propagowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie postaw prozdrowotnych oraz przekazywanie wiedzy warunkującej podejmowanie wyborów sprzyjających zdrowiu.

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu na wiedzę, niezbędną w edukacji w zakresie profilaktyki tzw. „dopalaczy”, w 2023 r. Sekcja OZiPZ prowadziła dystrybucję materiałów edukacyjnych w postaci ulotek i plakatów, jako wsparcie dla osób przekazujących wiedzę w tym zakresie w placówkach oświatowo-wychowawczych i placówkach wypoczynku letniego i zimowego (skorzystały 4 placówki).

Działania w ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS były w 2023 roku realizowane m. in. poprzez kampanię medialną skierowaną do pracowników ochrony zdrowia, pt. „Jedyny test, którego prawdopodobnie nie zleciłeś”. Materiał informujący o kampanii zamieszczono na Facebook oraz stronie internetowej PSSE w Siedlcach, gdzie zamieszczono również informacje nt. Międzynarodowego Dnia Pamięci Zmarłych na AIDS zawierające podstawowe dane epidemiologiczne z zakresu HIV/AIDS oraz wskazano punkty diagnostyczno-konsultacyjne zlokalizowane w Warszawie, gdzie można wykonać bezpłatnie i anonimowo test na obecność wirusa. W dalszym ciągu koordynujemy działania w szkołach, umożliwiamy edukację wizualną społeczeństwa (ekspozycje wystaw) oraz zapewniamy materiały informacyjne placówkom podmiotów leczniczych, szkołom i innym instytucjom. Liczba odbiorców działań podejmowanych przez PSSE w Siedlcach w 2023 r. **1224** osoby.

Sekcja OZiPZ nie tylko koordynuje realizację szkolnych programów edukacyjnych o randze ogólnopolskiej, wojewódzkiej i lokalnej, ale również opracowuje i wykonuje wystawy edukacyjne o różnej tematyce prozdrowotnej. W powiecie siedleckim mamy **17** instytucji współpracujących, które posiadają możliwości ekspozycyjne. Są to placówki służby zdrowia i oświatowo-wychowawcze, zainteresowane profilaktyką i promocją zdrowia. W 2023 r. wystawy eksponowane były w **8** placówkach, w tym: w **2** placówkach podmiotów leczniczych i **6** placówkach oświatowo-wychowawczych. Tematyka ekspozycji dotyczyła różnych aspektów zdrowotnych m. in. profilaktyki onkologicznej, wad postawy u dzieci, prawidłowego odżywiania, alergii, dopalaczy, aktywności fizycznej, cukrzycy, profilaktyki chorób odkleszczowych, odytoniowych i chorób zakaźnych w tym HIV/AIDS, W omawianym okresie opracowano nową wystawę edukacyjną pt.: WSZAWICA /w trzech egzemplarzach/. Łącznie dysponujemy w chwili obecnej **60** tytułami o różnej tematyce i **95** egzemplarzami do wypożyczania.

Ważnym aspektem współpracy Sekcji OZiPZ z placówkami oświatowo-wychowawczymi jest monitoring programów edukacyjnych w wizytowanych szkołach, podlegających nadzorowi PSSE w Siedlcach. Polega on na kontaktach bezpośrednich z dyrektorami i edukatorami w placówkach. Na bieżąco omawia się przebieg realizacji

programów, jak również potrzeby placówek w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, różnicując te potrzeby indywidualnie. W 2023 roku pracownicy Sekcji OZiPZ dokonali w placówkach oświatowych 3 ocen realizacji programu edukacyjnego pt. „Trzymaj Formę!”, 2 ocen realizacji programu z zakresu profilaktyki a/tytoniowej pt.: „Bieg po zdrowie”, przeprowadzili 3 diagnozy w placówkach oświatowych oraz 4 wizytacje wraz z diagnozą w placówkach ochrony zdrowia. W okresie wypoczynku letniego i zimowego przeprowadzono 5 wizytacji połączonych z edukacją dzieci i młodzieży.

W roku 2023 Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Siedlcach zorganizowała 30. Jubileuszowy Siedlecki Festiwal Piosenki o Zdrowiu, którego celem jest zainteresowanie dzieci i młodzieży oraz ich opiekunów tematyką zdrowia, zainspirowaniu uczestników do poszukiwania treści prozdrowotnych i nowych form wyrazu oraz aktywizacja środowisk przedszkolnych i szkolnych w zakresie działań związanych z profilaktyką zdrowotną. Do wszystkich przedszkoli i szkół podstawowych powiatu siedleckiego zostały przesłane zaproszenia do udziału w festiwalu. Zgłoszenia uczestnictwa przesłało do PSSE w Siedlcach 1 przedszkole i 3 szkoły podstawowe. Łącznie w etapie powiatowym festiwalu wzięło udział- 15 dzieci.

W 2023 r. pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia uczestniczyli w lokalnych imprezach plenerowych i festynach, gdzie na stoiskach edukacyjnych udostępniane były materiały edukacyjne: Festyn w Szkole Podstawowej w Dziewulach, „Zielony Korczew”- piknik w Korczewie, „Ekopiknik” w Skórcu, „Święto plonów w gminie Paprotnia”, udział w wydarzeniu organizowanym przez Ochotniczą Straż Pożarną w Pruszyńku. W ramach działań prowadzono indywidualne poradnictwo z wykorzystaniem narkogogli, narzędzia profilaktycznego służącego do edukowania na temat konsekwencji nadużywania narkotyków, fantomu *do badania* piersi, dla młodszych uczestników prowadzono działania z zakresu profilaktyki próchnicy zębów i higieny jamy ustnej z wykorzystaniem modelu anatomicznego szczęki, a także zajęcia rekreacyjne i sportowe.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2023 rok z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w 2023 r. prowadził działania z zakresu zdrowia publicznego poprzez realizację zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynikających z:

- ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2024 r., poz. 416),
- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 z późn.),
- ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo Budowlane* (Dz. U. z 2023 r., poz. 682 z późn.), rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie*

warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225),

- ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2023 r., poz. 977 z późniejszymi zmianami).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach uczestniczył w postępowaniach w sprawie procedury ocen oddziaływania na środowisko obejmujących:

- strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko, gdzie:
 - określał zakresu prognozy oddziaływania na środowisko,
 - w prognozie oddziaływania na środowisko oceniał wpływ wprowadzanych dokumentów, tj. planów zagospodarowania przestrzennego lub studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, na zdrowie i życie ludzi,
- ocenę oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia, na którą składają się:
 - zapytania, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
 - ocena raportu o oddziaływaniu danego przedsięwzięcia na środowisko, będąca częścią postępowania prowadzącego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2023 roku w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego postępowania z zakresu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko obejmowały swoim zakresem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wybrane fragmenty miejscowości lub wyznaczone działki ewidencyjne. Opiniowane dokumenty były zróżnicowane i dotyczyły obszarów wyznaczonych pod: obsługę serwisową pojazdów, usługi lub produkcję, wydobywanie kopalin, zabudowę zagrodową, zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, usługi kultury i rekreacji, realizację dróg.

W stosunku do lokalizacji przedsięwzięć zaliczanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ocena ich wpływu na środowisko oraz życie ludzi zostaje przeniesiona na etap uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdzie przedsięwzięcia będą indywidualnie oceniane. W postępowaniach tych możliwe będzie wskazanie konkretnych zabezpieczeń czy też uwarunkowań umożliwiających ograniczenie wpływu przedsięwzięć na sąsiedztwo.

W postępowaniach związanych z oceną oddziaływania na środowisko planowanych zamierzeń inwestycyjnych, przeważającą liczbę stanowiły przedsięwzięcia znajdujące się w § 3 Rozporządzenia Rady Ministrów *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późniejszymi zmianami), tj. określone, jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Wśród tej kategorii przedsięwzięć zaobserwowano dominację inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii, głównie z budową systemów fotowoltaicznych.

Pozostałe przedsięwzięcia były zróżnicowane oraz obejmowały szeroki zakres możliwych do realizacji inwestycji i dotyczyły m.in.:

- budynków handlowych, usługowych i o funkcji mieszanej,
- kompleksu budynków mieszkalnych,
- dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- urządzeń związanych z gospodarką wodną i ściekową,
- budynków związanych z rolnictwem,

- budynków inwentarskich,
- zakładów produkcyjnych.

Wśród przedsięwzięć zaliczanych do § 2 cytowanego powyżej rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, tj. zaliczanych do mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, podobnie jak w latach ubiegłych, dominowały inwestycje związane z chowem zwierząt. W grupie obiektów inwentarskich większość stanowiły gospodarstwa zajmujące się chowem brojlerów kurzych.

Podobnie jak w roku 2022 r. można zauważyć zainteresowanie realizacją inwestycji związanych z zagospodarowaniem odpadów. W 2023 roku dokonano zaopiniowania przedsięwzięć, mających na celu ponowne wykorzystanie odpadów, polegających na:

- produkcji podłoża do uprawy pieczarek z wykorzystaniem podmiotu kurzego,
- ich przetwarzanie w biogazowniach rolniczych,
- biologicznym przetwarzaniu odpadów w procesie kompostowania.

W prowadzonych postępowaniach, podczas oceny przedkładanych dokumentów, tj. raportów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach dokonywał analizy oddziaływań na życie i zdrowie ludzi związanych z emisją zanieczyszczeń do powietrza, emisji hałasu i odorów, a także zwracał szczególną uwagę na zagadnienia dotyczące konfliktów społecznych.

Komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego sprawowała również zapobiegawczy nadzór sanitarny w zakresie uzgadniania pod względem pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Jest to nowe zadanie organu Inspekcji Sanitarnej, dla którego kompetencje zostały wprowadzone jesienią 2023 r. W ubiegłym roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach sanitarnej uzgodnił:

- decyzje dotyczące inwestycji celu publicznego, dotyczące m.in. sieci wodociągowej, drogi powiatowej, budynku ochotniczej straży pożarnej czy też budynku oświatowego,
- decyzje dotyczące warunków zabudowy, które dotyczyły w przeważającej większości budynków mieszkalnych jednorodzinnych, ponadto decyzje te obejmowały farmy fotowoltaiczne, biogazownie, pieczarkarnie, budynki rolnicze (np. gospodarcze, silosy) oraz drogi.

W decyzjach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach zwracał uwagę czy zostały określone warunki dotyczące sposobu zaopatrzenia budynków w wodę oraz odprowadzenia ścieków, a także na sposób gromadzenia odpadów stałych. Ze względu na różnorodność lokalizacji poszczególnych obiektów, tj. zarówno na terenie zabudowany, jak i rozproszonym, nie zauważono dominującego sposobu rozwiązań w zakresie zapewnienia właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych na analizowanych terenach.

Komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego sprawowała również zapobiegawczy nadzór sanitarny nad warunkami:

- higieny środowiska pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,

– sanitarno – higienicznymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne oraz inne obiekty budowlane użyteczności publicznej, na etapie dopuszczenia do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych, oględzin obiektów, w których rozpoczynano działalność gospodarczą.

W roku 2023 spośród inwestycji zlokalizowanych na terenie powiatu siedleckiego, ubiegających się o uzyskanie decyzji o dopuszczeniu do użytkowania nie zauważono dominacji jakiegokolwiek funkcji obiektów. Inwestycje były zróżnicowane i obejmowały szeroki zakres funkcjonalności i możliwości użytkowania budynków. Wśród zakończonych inwestycji infrastrukturalnych zgłoszono m.in. oczyszczalnię ścieków, odcinki sieci wodociągowej, obiekty związane z budową autostrady A2 oraz drogi powiatowe.

W roku 2023 organ Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu dokonał oględzin następujących obiektów budowlanych z grupy obiektów:

- socjalnych,
- oświatowych,
- sportowych,
- usługowych,
- handlowych,
- gastronomicznych,
- służby zdrowia.

W wyniku przeprowadzonych w 2023 roku kontroli obiektów można stwierdzić, że coraz więcej Inwestorów decyduje się na zastosowanie w swoich obiektach wentylacji mechanicznej. Rozwiązanie to zapewnia zdecydowanie lepszą jakość powietrza w pomieszczeniach, niż wentylacja grawitacyjna, która dominuje w obiektach o małej kubaturze.

Podsumowując omawiane powyżej zagadnienia dotyczące realizacji zadań komórki Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego można stwierdzić, że rok 2023 był dla terenu powiatu siedleckiego rozwojowy. Powstało wiele nowych oraz różnorodnych obiektów, a wiele istniejących zakładów uległo rozbudowie bądź modernizacji.

Z wpływających do organu dokumentów wynika również, że planowane jest powstanie w najbliższych latach wielu nowych obiektów usługowych, handlowych czy produkcyjnych oraz niezmiennie – dużych ferm specjalizujących się w produkcji zwierzęcej. Na niezmiennym poziomie utrzymują się inwestycje polegające na poprawie infrastruktury technicznej regionu tj.:

- rozbudowie dróg, budowie nowych nawierzchni drogowych czy też poprawie warunków drogowych poprzez poszerzanie pasów drogowych i budowę chodników oraz dróg rowerowych,
- realizacji inwestycji polegających na poprawie warunków sanitarnych mieszkańców tj. budowie nowych odcinków sieci kanalizacyjnej czy instalacji wodociągowych.

Na terenie powiatu siedleckiego planowanych do realizacji jest również wiele farm fotowoltaicznych, mających na celu produkcję energii elektrycznej za pomocą zasobów źródeł energii odnawialnej, co świadczy o coraz większej świadomości mieszkańców dotyczącej ochrony środowiska naturalnego i dbania o właściwy stan jakości powietrza.

Przedkładane do organu dokumentacje w większości opracowywane są w sposób skrupulatny i szeroki, analizując w ten sposób wszystkie aspekty mające wpływ na ochronę środowiska, w tym na zdrowie i życie ludzi. W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach, mając na uwadze działania zapobiegawcze wskazywane w przedkładanych dokumentach i wprowadzone w zrealizowanych obiektach, stan sanitarny na terenie powiatu siedleckiego utrzymuje się od kilku lat na tym samym poziomie i można uznać go, jako dobry.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Siedlcach
Joanna Like